Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Burleson. POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America.
K. J. PAULAUSKAS Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.
KAINA 5 CENTAI.

No.36 So. Boston, Mass., Rugsėjo (September) 7 d., 1922m. Metai IX.

Nemuno Klausimas Lietuvoje

REIKALAUJA VISUOTINO STREIKO.

Kun. Janušas Reikalauja $50,000 iš K. Susiv.

SUV. VALSTIJOS IR RUSSIJA.

Pabaiga Anglekasių Streiko

LAIŠKAS IŠ PARYŽIAUS.

ATSAKYMAS SANTARVĖS VALSTYBĖMS NEMUNO NEUTRALIZAVIMO KLAUSIMU.

Lietuvos Vyriausybės Atsakymas Ambasadorių Konferencijos pirmininkui Lietuvos pripažinimo de jure klausimu.

Jo Ekscelencijai ponui Raimondui Poincare, Ambasadorių Tarybos Pirmininkui,

Paryžius.

Kaunas, 1922 m. rugp. 4 d.

Pone Pirmininke,

Lietuvos Vyriausybė didžiausiu pasitenkinimu priėmė Ambasadorių Konferencijos notą, kur jai pranešta apie Prancuzijos, Didžiosios Britanijos, Italijos ir Japonijos Vyriausybių nutarimą pripažinti Lietuvos Vyriausybę de jure.

Kai dėl sąlygų, su kuriomis Konferencija laikė savo parciga tą pripažinimą surišti, aš turiu garbės pareikšti štai ką:

Lietuvos Vyriausybė, kuri pasirašė Barcelonos Konvenciją ir statutą dėl internacionalės reikšmės plaukiojamųjų vandens kelių sutvarkymo, yra parodžiusi savo įsitikinimą, kad plaukiojimo laisvė ir vėliavų lygybė tiems vandens keliams yra reikalingi. Todėl ji sutinka ištisai ir pilnai priimti ir saugoti Versalės Traktato nustatymus, kiek jie liečia Nemuno navigacijos sutvarkymą.

Kadangi minėti Versalės Traktato nustatymai yra taikinti tiktai taikos metu, Lietuvos Vyriausybė nesivėlins su jais susiderinti tuojau, kai tik Lenkija, kuri prieštaraudama savo iškilmingiems pasižadėjimams Lietuvai, laiko dabar Lietuvos teritorijas, grąžins garbę savo parašui ir tuo budu leis Lietuvai užmegsti su ja draugingus santikius ir atidaryti Nemuną laisvai navigacijai.

Lietuvos Vyriausybė taip pat yra įsitikinusi, kad po jos pripažinimo de jure Santarvės ir Sąjunginės Valstybės nematys daugiau jokios kliuties Klaipėdos teritorijai prie Lietuvos prijungti. Lietuvos Vyriausybė su dėkingumu prisimena (Santarvės) Valstybių atsakymą Vokiečių Delegacijai Taikos Konferencijoje 1919 m. birželio 16 d., kur yra pareikšta, kad "kalbamasis kraštas visada buvo Lietuvių" ir kad "Klaipėda ir jos sritys busiančios perduotos Santarvei ir Sąjunginėms Valstybėms, nes Lietuviu teritorijos statutas dar nėra nustatytas. Kadangi tas nustatymas dabar reikia laikyti Lietuvos vyriausybės pripažinimu de jure jau įvykintu, tai Lietuvos Vyriausybė tikisi, kad Santarvė ir Sąjungtinės Valstybės teiksis padaryti nutarimą kai dėl perdavimo Lietuvai visų teisių ir titulų į Klaipėdos kraštą, kuriuos jos laiko, eidamos Versalės Traktato 99 straipsniu.

Prašau priimti, Pone Pirmininke, mano labai augštos pagarbos pareiškimą.

V. Jurgutis,
Liet. Resp. Užs. Reik. Minist.

REIKALAUJA VISUOTINO STREIKO.

CHICAGO, ILL. Suv. Valstijos išleido "injunction" prieš geležinkelių streikierius, uždraudžiantį jiems beveik viską — jiems nevalia piketuoti; nevalia pakalbinti dirbančio nė laišku, nė cirkulioriu, nė telegrafu, nė telefonu, nė žodžiu; nevalia pakliudyti ar sutrukdyti traukinį; nevalia sulaikyti prižiurėjimą, pataisymą ar atnaujinimą garvežių ar vagonų; nevalia susitarti ar pritarti tiems, kurie manytų trukdyti geležinkelius, transportuoti keleivius, mantą ar paštą; nevalia kliudyti einančių į ar iš darbo rodymu pajiegos ar skaitliaus, grumojimu, gązdinimu, prievarta, negražiais pravardžiavimais, pajuokimais, šukavimais ar atkalbinėjimais; nevalia vaikštinėti ties ta vieta, kur darbininkai eina prie darbo arba išeina iš jo; vaikščioti ant geležinkelių žemės "ar kokios nors kitos vietos," išskiriant tas vietas, "kur visuomenė abelnai yra kviečiama bizniui;" uždrausta sužeisti ar padaryti kuno užgavimą kuriam nors geležinkelio samdiniui.

Tai tokį "injunction" (uždraudimą) išgavo Attorney-General Daugherty iš Federalio Teismo Chicagoje. Aiškiausia yra neigiamos visos streikierių teisės ir iki begėdiškumo palaikomi streiklaužiai, į kurios streikieriams, netekusiems duonos, nevalia nė prakalbėti!

Neįstabu, kad tarp unijų pakilo sumanymas paskelbti visuotiną geležinkelių streiką. Visuotino streiko sumanymas randa kas kartas daugiau pritarėjų.

KUN. A. JANUŠAS REIKALAUJA IŠ KATALIKŲ SUSIVIENYJIMO $50,000 ATLYGINIMO UŽ ŠMEIŽTĄ.

AKRON, O. Vietos dienraštis "Akron Beacon Journal" rugp. 31 d. praneša, kad pereitą ketvergą, kun. Albinas Janušas, šv. Petro bažnyčios prabaščius, apskundė A. L. R. K. Susivienyjimą, reikalaudamas iš jo $50,000 atlyginimo už šmeižtus, tilpusius minėtos organizacijos organe "Garse." Šmeižtai buk buvę "Garso" straipsniuose, įdėtuose 1921 m. rugp. 1 d. ir 1921 m. rugp. 8 d.

Rugpiučio 1 d. buk šmeižtas esąs straipsnyje "Atviras laiškas Albinui Janušui," kuriame tulas Vincas sakosi, kad jis privalytų adresuoti laišką kunigui Janušui, bet nenorėdamas žeminti kunigo titulo, kreipiasi į jį tik kaipo į asmenį. Šiame straipsnyje kun. Janušui buvo prikaičiojama, buk jis valgęs mėsą pėtnyčioje neužlaikydamas pasnykų, apleisdavęs bažnyčią ir bažnytines apeigas. Čia taipgi prikišama kun. Janušui buk jis griaunąs katalikų organizacijas ir sėjąs blogą sėklą.

"Garso" 1921 m. rugp. 8 d. buvo straipsnis po kuriuo yra pasirašęs J. S. Vasiliauskas, Katalikų Susivienyjimo prezidentas. Šiame straipsnyje šmeižto žodžius kun. Janušas randa tuose išsireiškimuose, kur pasakyta, jog apgailėtina, kad Janušas turi kunigo vardą, nes buk kun. Janušo darbai teršią tą vardą, žeminą kunigų įtekmę žmonėse ir gėdą darą visiems lietuviams katalikams. Taipgi prikišama kun. Janušui, buk jis vietoje pildyti kunigo pareigas, rašąs ir išleidinėjąs nešvarų "Vanagą."

Svarbiausiai čion parodytuose priekaištuose kun. A. Janušas mato šmeižimą jo asmens ir gadinimą jo reputacijos — užtai apskundė A. L. R. K. Susivienyjimą, reikalaudamas atlyginimo $50,000.

SUV. VALSTIJOS IR RUSIJA.

RYGA. Buvęs sovietų užsienių reikalų ministeris Kazakan pareiškė korespondentams, kad Suv. Valstijoms nėra ko bijoties bolševikų propagandos, jei Amerika įsileistų bolševikų delegatus. Jis sako, kad prekybos ryšiai Russijos su Amerika gali buti labai lengvai užmegsti, nes tarpe tų dviejų šalių nėra ginčų už rubežius.

KIETOSIOS ANGLIES STREIKAS PASIBAIGĖ.

PHILADELPHIA, PA. Čia ėjo derybos angliakasių baronų su angliakasių unijų atstovais. Derybos ėjo slapta, ir visuomenei buvo tik pranešama, jog galima tikėtis, jog streikas tuo bus pabaigtas. Ir ištikrųjų pereitos subatos naktį jau po 12 valandai prieita prie sutarties. Angliakasiai mano, kad jie išlošė streiką, nes jiems nenumuš mokesties ir mokės tiek kiek buvo mokama karės metu. Dabartinė mokestis bus mokama iki rugpiučio 31 d. 1923 m. Bus sutverta tam tikra komisija, kuri ištyrinės angliakasyklų biznio prietikius. Ši komisija sutaisys naują sutartį, kad dabartinė pasibaigs 1923 m. rugpiučio 31 d. Darbas angliakasyklose turi tuojaus prasidėti.

Taigi galime tikėties, kad ateinančią žiemą mums nereikės šalti.

LAIŠKAS IŠ PARYŽIAUS

Kaip kasvienas gyvulys, turėdamas laisvę linksmas, žaidžia, ir papuolęs į žabangas draskosi ir šėlsta, taip daro ir griešnas žmogus, įvairiausių tikėjimų slopinamas. Kuri šalis turi daugiau linksmės, daugiau pertekliaus, daugiau patogumų, tos šalies piliečiais turi daugiau progų viešai pasirodyti su savomis gudrybėmis. Dėlto čia, Francuzijoje, tų įvairių žaislų yra tiek daug, kad jų svarbesnių bus gerai žinoti ir lietuvių visuomenei.

Šičia surašysiu šių 1922 metų svarbų lenktyniavimą dviračiais apvažiuojant visą Francuziją jos pakraščiais, kurį jau nuo kelintų metų kas metai organizuoja industrialistų sportivinis dienraštis "Auto," ir stambių išdirbėjų dviratinio "tavoro."

Lenktynės yra tuomi svarbios, kad buna paprastais vieškeliais, kur net praščiausias driskis gali pažiopsoti, nereikalaujant jokio mokesčio už žioplystę, kaip tai daroma teatruose ir cirkuose. Lenktynėse gali dalyvauti kaip Francuzijos, taip ir kitų šalių piliečiai, turinti tam tikrą mokslą ir liudymą tikrenybės. Šituose miestuose buvo francuzų, italijonų, vokiečių, flamandų, žydų, ir gal lietuvių, nes kaikurių pavardės susidėjo iš pilnai lietuviškų žodžių: sala, miegas, pavėsis, kam... Bet civilizuotiškai rokuojant, kaip daro visų valstybių činauninkai, tai tik tębuvo lenktiniuotojai francuzai, belgai, italai, šveicarai, luksemburgai, ir tiek!..

Birželio 25 dieną 120 jaunuolių, apsirengę su įvairių spalvų vilnoniais megstiniais ir su numeriais išvažiavo iš Paryžiaus pelnyties pagarbą ir pinigų, ir liepos 24 d. sugrįžo, tik jau 38 drąsuoliai, o visi kiti dėl įvairių priežasčių pasimetė.

Šitas Francuzijos apvažiavimas (Tour de France) padalintas į penkiolika stočių, kad dieną važiuoti ir dieną silsėties. Lenktiniuotojai dalinos į du skirius: pirmas skyrius susidėjo iš nuo seno pasižymėjusių, ir važiuojančių ant stambių fabrikantų dviračių, ir antras skyrius iš smulkių išdirbėjų ir taip sau paprastų mechanikų. Jų visi gavo po 20 frankų į dieną ir maistą iš organizacijos. O už atsižymėjimą gaudavo kruvas pinigų dovanų. Pirmutiniam atvažiavusiam į kas vieną stotį dovana 1 tukstantis frankų, antram 700 frankų, ir taip iki devintam, vis mažinant. Lenktiniuoti reikėjo prisilaikant tam tikrai išdirbtų taisyklių: kad važiuoti be jokios pašalinės pagelbos ar patarimo, paklydus — kelią patiems susijieškoti, patiems viską sugėdusį pasitaisyti, ir atliekamą atvežti į stotį, pasiimti ant kelio ko tik nori, ir nieko ištuštinto nenumesti, trokštantis gerti pats ir vendenį iš šulnio pasisemti. Prasikaltėliai buvo smarkiai baudžiami ir net visai prašalinami iš lenktynių. Dėlto tie laimėdavo, kuriems mažiau priepuolių pritikdavo, daugiau ištvermės, spėkų, apsukrumo turėdavo. Visi kiti sekė iš paskos, ir kaip kam net reikėjo pasimesti, nes atvažiuodavo pervėlai į pažymėtą laiką.

Iš tų visų laimingesnis buvo Belgijos pilietis — F. Lambot, kuris apvažiavo 5375 kilometrus kelionės į 222 valandas ir 8 minutas, ir gavo už tai pirmą dovaną — 10 tukstančių frankų. Antras keliomis minutomis vėliaus Francuzijos pilietis J. Alavoine, gavo dovaną 5 tukstančius frankų. Trečias pilietis F. Sellier, gavo dovaną 2500 frankų, ir taip iki dvidešimtam vis mažinant. Ir kas vieną stotį pirmas dovanas laimėjo šie: pirmą stotį — Jacquinot (reikia skaityti — žakino), 2 stotį — Bellenger (reikia skaityti — Belanže), 3 stotį — Jacquinot, 4 stotį —Alavoine, 5 stotį — Thys, 6 stotį — Alavoine, 7 stotį —Alavoine, 8 stotį — Thys, 9 stotį — Thys, 10 stotį —Thys, 11 stotį— Masson, 12 stotį — Masson,, 13 stotį — Gay, 14 stotį — Sellier, 15 stotį Paryžiun — Thys. Tukstančių ir šimtų kliuvo ir kitiems. O kurie pasimetė, tų dovanų pelnas buvo pusiau nutrauktas ir padalintas pabaigusiems lenktynę. Antras skyrius smulkių ir paprastų mechanikų dar turėjo sau dovanas kas vienoje stotyje iš keletos šimtų, ir visuotiname skaičiuje valandų apvažiavime Francuzijos kliuvo 2 tukstančiu frankų to skyriaus pirmam — Josė Pelletier.

O jau tų aukų iš pašalinių žmonių, tai dešimtimis ir šimtais frankų plaukė kas vienam drąsuoliui ir iki paskutiniajam lepšiui, taip lygiai kaip Lietuvoje ant "apieros" pusę bažnyčios priverčia, lyg šieno kugius. Tos aukos turėjo savotišką užuojautą: vienų tautystė, — šalies širdį traukė, kitiems apskrityš, kaimas, giminė, ir taip begalo.

Iš bausmių teko V. Lenaers 50 frankų už blogą atsinešimą prieš lenktynių užžiurėtojus, 100 frankų bausmės L. Scieur už pasimetimą iš lenktynių be priežasčių, 20 fraskų baudos J. Rossius už pametimą tuščio butelio kelionėje, išmetė iš lenktynių F. Colomines (reikia skaityti — Kolomin) už tai, kad buvo pritvertas prisikabinęs prie užpakalio bėgančio automobiliaus, 15 minutų bausmės F. Gay už tai, kad kelionėje klausė patarimo pašalinio žmogaus, 1 valandą baudos H. Heusghem už tai, kad virsdamas aplaužė savąjį dviratį, ir kuris buvo galimas pačiam susikaustyti, bet pasiskolino kitą iš pašalinio žmogaus ir leidosi į lenktynes, tą paduodamas nuvežti į stotį sutaisyti. Ta bausmė buvo dar skaudi, kad H. Heusghem nustojo pirmos vietos, ir 10 tukstantinės frankų dovanos.

Nelaimių taipgi buvo, ir vieną sykį H. Barthelemy nuvirto nuo kalno, ir antrą sykį vėl buvo sumuštas vieno automobiliaus, du syk sužeistas turėjo pasimesti iš lenktynių, Ch. Raboisson susidurė su automobilium, ir smarkiai sužeistas pasimetė iš lenktynių, kuriam dar reikėjo keletą sąvaičių ligonbutyje išgulėti, E. Christophe (reikia skaityti —Šristop arba Kristof), griudamas aplaužė savąjį dviratį, ir 5 kilometrus turėjo eiti pėsčias, pakolaik surado kaimą ir gavo pasiskolinti bent kokį seną dviratį, dėlto neteko daug valandų prie visuotino skaičiaus. O daugiau smulkesnių ir į tai panašių nelaimių ir bausmių nerašinėsiu, nes čia tik abelną svarbiausią peržvalgą surašiau, kad lietuviai matytų, kaip kiti gyvena ant šio pasaulio, ir kokius iškilmingus šposus sumislina.

Taip yra ant šio margo pasaulio, kas už keletą valandų pasilinksmino — žaislo (sporto) atsiima tukstančius frankų, ir liuosas, milionai darbininkų prakaituoja tik už pavalgymą, o kuomet pavargę užsinori pasilinksminti — sustreikuoja, tai kapitalistai tuojaus apšaukia tinginiais.

A. Bartaševičius.

VIII. 1922.

SIBIRO LIETUVIŲ REIKALAI

Kulturos Draugijos "Žemaitija" sekretorius L. Apolis gavo nuo Lietuvos Respublikos Įgaliotinio Sibirui sekantį laišką:

"Gerbiamas Tamsta:— Iš "Naujienų" jau pirm Tamstos laiško sužinojau apie "Žemaitijos" pasirįžimą pasidarbuoti Sibiro lietuvių naudai. Tečiaus Tamstos laiškas davė daug naudingų paaiškinimų. Labai ačiu už tai.

Statistikos daviniai, esami Įgaliotinio raštinėje, ganėtinai susenę: specialiu aplinkraščiu prašiau visų Sibiro lietuvių kolionijų padaryti naują registraciją, kurios rezultatus, kaip tiktai juos gausiu, prisiųsiu Tamstos žiniai. Ypatiškai užsiregistravusių Įgaliotinio raštinėje Vladivostokas — Charbinas srityje yra 825 asmens.

Jau nebekalbant apie materialę, moralė Sibiro lietuvių padėtis apverktina. Paskutiniais metais lietuvių draugijos beveik kaip ir mirusios. Vladivostoke, vargais-negalais, šiomis dienomis atidengiau prie Įgaliotinio raštinės skaityklą. Kitose kolionijose ir to nėra. Atliekamą literaturą į kitus miestus siuntinėju tiesiog pavienioms ypatoms. prašydamas, išnaudojus ją perduoti kitiems, — tokiu tai budu skaitomi laikraščiai. Bet tos literaturos (vien tiktai Amerikos laikraščiai — knygučių teturime apie kokį 100 egzempliorių, o laikraščių iš Lietuvos, kuriuos pirmiau gaudavome per "Darbininko" redakciją, dabar nebegauname visai) turime daug permaža. Duokim, neturime nei vieno egzempliorio tokiu žingeidžių leidinių, kaip "Lietuvos Albumas," illiustruotų žurnalų ir t. p. Tiesa, į atsišaukimą prie amerikiečių vietinės nebegyvuojančios apšvietos draugijos "Arklas" pirmininko, pasipylė daug laikraščių, brošiurų ir knygų grynai nerimtai bolševikinių, kurių visai nenaudojame Skaitykloje laikoma visokių pakraipų literatura, išskyrus bolševistinę. Kadangi "Žemaitija" pasirodė labai prielanki Sibiro lietuvių reikalams, imu drąsos prašyti jos, pasidarbuoti aprupinimu musų mus dvasios reikalais. Už kiekvieną žiupsnį laikraščių, kiekvieną žurnalą ar knygą busime labai dėkingi. Manau, kad tai draugijai nekliudys darbe materialio sušelpimo Sibiriečių.

Norėdamas suteikti tautiečiams protingos pramogėlės, prašau Tamstos ypatiškai jeigu tai techniškai išpildoma, prisiųst lietuviškų dainelių gramofonui, nedaugiau kaip ant $10, kurią sumą su dėkingumu sugrąžinsiu. Dalykas tame, jog neturime choro ir lietuviškos dainos seniai jau nebegirdėjome, bet yra geras gramofonas, kurį noriu subatvakariais sunaudoti skaitykloje jaunimo pasilinksminimui, o ir seniai meiliai pasiklausys. Stoka tiktai jam gaidų.

(Pasirašo) K. Jocis,
L. e. p. Lietuvos Respublikos Įgaliotinio Sibirui.

Įgaliotinio adresas: Lithuanian Consulate Lazarevskaja 8-3 Vladivostok, Siberia."

A.L.T.S. REIKALAI

A. L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS NARIAI.

Pirm. V. K. RAČKAUSKAS,
29 West 71-st St., New York, N. Y.
Vice-pir. A. J. GOTAUTAS,
15 Millbury St., Worcester, Mass.
Sek.-Adm. K. J. PAULAUSKAS,
327 E St., So. Boston, Mass.
Iždo. K. PRATAPAS,
327 E St., So. Boston, Mass.

Iždo Globėjai:

JUZĖ RAUKTYTĖ,
15 Millbury St., Worcester, Mass.
IZABELĖ SAVILIONIUTĖ,
6 Highland Ave.,
Newton Upper Falls, Mass.
K. SIDABRAS,
357 Broadway, So. Boston, Mass.

Įstatų Komisija:

P. J. ŽIURIS,
10119—118 St., Richmond Hill, N.Y.
S. E. VITAITIS,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.
V. J. ŠLIAKYS,
327 E St., So. Boston, Mass.

Apšvietos Komisija:

K. S. KARPAVIČIUS,
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio
DR. K. DRANGELIS,
4101 S. Francisco Av., Chicago, Ill.
V. S. JOKUBYNAS,
15 Millbury St., Worcester, Mass.
Red. V. J. ŠLIAKYS,
327 E St., So. Boston, Mass.

Kontr. ir Biznio Kom.:

S. MOCKUS,
266 Bolton St., So. Boston, Mass.
S. JOKUBAUSKAS,
1518 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
P. BOLYS,
317 Broadway, So. Boston, Mass.

POLITINIO IŽDO KOMITETAS

Pirm. DR. K. DRANGELIS,
4101 So. Francisco Ave., Chicago, Ill.
Sekr. K. S. KARPAVIČIUS,
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Ižd. DR. A. ZIMONTAS,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kiti komiteto Nariai:

K. VILKAS,
656 W. 47-th St., Chicago, Ill.
V. M. ČEKANAUSKAS,
Vernon Hotel, Worcester, Mass.
S. GRINIENĖ,
3120 Richmond St., Philadelphia, Pa
S. E. VITAITIS,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 1 kp., Brooklyn, N. Y.:
J. Jokubaitis.
Prie 23 kp., Chicago, Ill.:
Ignas Ambrulevičius.
Prie 29 kp., Detroit, Mich.:
Kazys Ambraziejus,
Jonas Dagis.
Prie 30 kp., New York, N. Y.:
K. Klemauskas.
Prie 33 kp., Norwood, Mass.:
A.Tamošauskas.
Prie 42 kp., Philadelphia, Pa.:
Benediktas Tautkus.
Prie 75 kp., Chicago, Ill.:
Stasys Dijokas.

KUOPŲ ŽINIAI.

Pereitą sąvaitę kuopoms išsiuntinėjau lapelius aukų rinkimui paramai musų vienminčiams Lietuvoje. Aukos sulyg nurodymo siųskite mano vardu, gavęs paskelbsiu organe ir nusiųsių į Politinį Iždą, kuris greitai pasiųs Lietuvon.

K. J. PAULAUSKAS.

DĖL AIŠKUMO.

Musų kaimynas "Keleivis," įpuolęs į desparatiško gyvenimo sukurį, draskosi, blaškosi, ir jokiu budu negali iš jo išsigauti. Netekęs lygsvaros pradėjo vaišinti savo skaitytojus tokiais žodžiais, kuriais net peržengia laikraštinę etiką. Pavyzdžiui savo No. 35 dideliame visokių sensacijų išpustame burbule kartoja, "Sandara" LOJA, o "Keleivis" RAŠO. Jeigu "Keleivis" jaučiasi savo tyrą sąžinę, tai kamgi naudoja tokius laikraščiui netinkamus žodžius? Kodėlgi rimtai nepasiteisina ir nepasilieka **nekaltu avineliu?**

Tolesniai "Keleivis," neturėdamas kuom nuraminti savo suirusius nervus, vėl prirašo visokių nesąmonių, į kurių bent kelias, man priklausančias atsakyti atsakysiu, kad "Keleivio" skaitytojai žinotų, jog "Keleivis" su neramia sąžine skęsta, ir kad išsigelbėjimui vieton už gero įrankio pagriebė už skustuvo. Štai tie "Keleivio" pasiteisinimo "perlai:"

1) "Keleivis" sako:

"Musų pirmas atsakymas "Sandarai" ją išmušė iš lygsvaros taip, kad vietos vadovaujanti Sandariečiai pradėjo šaukti ekstra mitingus, kad paklausti redaktoriaus, kodėl taip lengvai paleidžia "Keleivį."

Tai pirma "Keleivio" pareikšta nesąmonė, su kuria mėgina įtikinti savo skaitytojus. Faktiškai netik kad Sandariečiai sujudo "Keleivio" "atsakymu," bet į jį visai mažai kreipė duomos, nes matė, kad "Keleivis" su savo atsakymu stovi labai ukanotoj atmosferoj. Kaslink susirinkimo, tai susirinkimas buvo dar pirm negu "Sandaroje" kas buvo rašyta apie "Keleivio" brolystę su lenkais. Tame susirinkime buvo paskelbtas klausimas dėlto, kad "Darbininkas", "Vienybė," "Dirva" net ir "Naujienos" buvo pareiškę savo pasipiktinimą tokiu "Keleivio" žygiu. Va, tai ir buvo pareiškimas redaktoriui, kad ir "Sandara", vieton tylėjimo, tartų savo žodį.

2) "Keleivis" verstinai nori primesti Sandariečiams Lietuvių Salę. Jau, rodos, desėtkais kartų buvo nurodoma, kad ta salė yra Labdarystės Draugijos, na, o "Keleivis" vis dar netiki. Pataariame "Keleiviui" paklausti savo leidėjo Gegužio, kad jis, kaipo iždininkas, parodytų bankos knygutę ir persitikrina, jei tie pinigai yra padėti ant Sandaros vardo, tai tą pasiųlymą mielai priimsime. Tolesniai "Keleivis" sako, kodėl "Sandara" neprotestuoja prieš tą draugiją, na ir ragindamas protestuoti, kiek įmanydamas dangsto savo Gegužį. Vienoje vietoje nurodo, kad Gegužis tik neturi balso. Stebėtina! Valdybos narys be balso! Girdi, viską sprendžia board direktoriai, kurių **didžiuma** yra Sandariečiai. Čia vėl nesuprantama — jei ta Salė yra Sandariečių, kaip kad "Keleivis" sako, tai kodėl ne VISI direktoriai Sandariečiai? Apie tai kalbėdamas "Keleivis" vistiek pasirodo, kad jaučia savo sąžinės graužimą ir painiodamas savo "išvedimus," vėl griebiasi teisintis, sakydamas:

"Pagalios, Gegužis yra tokio įsitikinimo, kad čia, Amerikoje, nėra ir negali but jokio prasižengimo lietuviams turėti biznio reikalus su lenkais, todėl jeigu jis ir butų prisidėjęs prie įleidimo lenkų į Lietuvių Salę, tai jis savo sąžinei nebutų nusidėjęs."

Argi neaišku, kokie sudrumsti "Keleivio" orgumentai? Čia ragina, kad "Sandara" protestuotų, vėl aiškina, kad Gegužis neri ten balso, nors ir vėl jį teisina, kad jo sąžinė butų nekalta, JEIGU butų prisidėjęs prie įleidimo lenkų į Salę! Tai kamgi "Keleivis" piksta ant "Sandaros," juk mes kaip tik ir pasakėme, kad "Keleivio" leidėjų tokia sąžinė?

Tolesniai "Keleivis" filiozofuodamas sako:

"Ar nukentėjo nuo to Lietuvos Respublika?"

"Ar geriau šiandien butų Lietuvos ar Amerikos lietuviams, jei tas laikraštis butų spausdinamas kitoj vietoj."

Kaslink nukentėjimo Lietuvos Respublikos, tai beabejo, kad nukentėjo. Juk tie visi šmeižtai ant lietuvių, kokius paleidžia tas endekų organas, nėra naudingi Lietuvos Respublikai. O kaslink jo spausdinimo toj ar kitoj vietoj, tai šį "Keleivio" išvedimą galima suprasti sekančiai: Judošiaus, kuris išdavė Kristų, šventraštis kaltinti negali, nes turi argumentą pasakyti, kad jis nekaltas, nes jei ne jis, tai kitas vistiek Kristų butų išdavęs. Arba — paimk šautuvą, nušauk žmogų ir sakyk: "Aš nekaltas, kad tą žmogų nušoviau, nes jis buvo vertas nušovimo, ir jei ne aš, tai kitas vistiek jį butų nušovę." Reiškia, kokį blogą darbą vieton kad kitas padarys, tai paimk pats padaryk ir atliktas kriukis! Juk, rodos, nuo blogo reikėtų net kitus persergėti, bet ne pačiam duoti pavyzdį. Gi kaslink lenkų buvimo Lietuvoje, tai aišku kad ten vedama kova prieš juos, tai ir mums reikėtų prisidėti prie tos kovos, bet nesibičiuliauti su Tėvynės priešais.

3) Čia "Keleivis" pasako didžiausią nesąmonę ir tuomi parodo, kad jokių argumentų neturi prieš Sandariečius, ir savo pateisinimui griebiasi visokių nonsensų. Tik paklausykite:

"Sandariečiai netik neatsisako su lenkais biznį daryt, bet dėl to biznio moka dagi pavirsti tikrais jų "rodakais" ir "bratais."

"Štai prieš mus guli vienas Sandariečių firmos išleistas aplinkraštis "Dla rodakow wybierających się w podrož do Polski." Tame aplinkraštyje musų sandarietis savo rodakams lenkams sako."

Čia pacituoja kelis lenkiškus žodžius iš kokio "Amerikos Lietuvio" leidėjo M. Paltanavičiaus lenkų kalba atspausdinto lapelio, ir džiaugsmingai priduria: "Taip kalba Sandarietis M. Paltanavičia."

Čia "Keleivis" visai prasilenkė su teisybe, ir Sandariečiams daroma prikišimą gali sau atsiimti.

M. Paltanavičius nėra jokis Sandarietis ir visiškai nieko bendro neturi su Sandara. Net teko girdėti kaikurių Worcester Sandariečių nusiskundimus, kad Paltanavičius yra priešingas Sandarai.

Va, tai ir vėl "Keleivio" "prirodymas"! Argi nepuikus pasiteisinimo argumentas, kuriuo nori įtikinti savo skaitytojus.

4) Čia tai bus vienas iš svarbiausių, kuris lytisi gavimo pasiulytos šimtinės. Tik paklausykite, ką "Keleivis" sako, reikalaudamas šimtinės:

"Kas iš jusų tuos žygius darė — administracija ar valdyba — mums nesvarbu; mes tik žinom, kad tokio noro pas jus buvo, ir mes apsiimam tatai prirodyt."

"Taigi, jei "Sandaros" administratorius turi 100 dolerių (žmonės kalba, kad jis da nėra atsilyginęs kun. Urbonavičiui už šliubą!) tai tegul jis atneša juos į "Keleivio" ofisą o čia jam bus prirodyta —žodžiu ar raštu, kaip jam geriau patiks."

"Tą šimtinę mes paaukuosime Lietuvos reikalams."

"Laiko duodame iki šios subatos, 2 rugsėjo, 4 val. po pietų."

Na, tai, argi nepuikus prirodymas! Pinigas nesmirda, nunešk, paklok šimtinę ir pabaigta. Juk aš savo šimtinės pasiulyme nekėliau klausimo, keno bilos mokėtos, keno ne. Juk aš neklausiau "Keleivio," ar jis užsimokėjo Edisono kompanijai už elektrą, ar jam reikės mokėti, kaip gaus tą šimtinę! Tai nemano biznis. Aš tik reikalavau faktiško prirodymo, kokius žygius darė Sandaros administracija ar Centro Valdyba susibičiuliavimui su lenkais, su kuriais "Keleivio" leidėjai šiandien nugaromis trinasi savo name. (dabar jau pertveria tvora, nes, sako, kad lenko "peraštri."). Tad vieton kalbėjimo apie mokėtas ar nemokėtas keno bilas, reikėjo patalpinti tą faktišką prirodymą, su juom užbaigti ketvirtąją špaltą ir parodyti plačiai visuomenei Sandaros darbus, ir šimtinė jau butų apmokėta. Man nesvarbu, ar "Keleivis" tą šimtinę pasiųs Lietuvos reikalams, ar Skirmuntui į Varšavą, tai jau jo biznis. Kamgi man vienam matyti tuos dokumentus," tegul juos mato plati visuomenė! Jeigu tie dokumentai yra išėję iš "Sandaros" administratoriaus arba bent kurio Centro Valdybos nario rankų, tai už jų paskelbimą "Keleiviui" apmokėsiu po $3.00 už colį, kaipo skelbimo kainą, ir atiduosiu žadėtą šimtinę! **Lauksiu paskelbimo ir prirodymo!**

K. J. PAULAUSKAS.

"SANDARAI" PARAMA.

Am. Liet. Taut. Sandaros Pirmininkas išsiuntinėjo į musų veikėjus laiškus, kuriuose išrodė musų organo "Sandaros" reikalus. Į tuos laiškus mielai atsiliepė musų rėmėjai ir ištiesė savo draugingą ranką.

Ligi šiol gauta paramos nuo sekančių musų veikėjų:

J. Elias, iš Chicago, Ill. (skolino)	$100.00
Dr. A. B. Baceviče, iš Elizabeth, N. J.	25.00
A. B. Strimaitis, iš New York, N. Y.	25.00
T. Paukštis Pittston, Pa.	25.00
Dr. E. G. Klimas, Philadelphia, Pa.	12.00
Al. Steponaitis, New York, N. Y.	10.00
1-ma kp. Brooklyn, N.Y.	10.00
M.	5.00
	$212.00

Šiuo skaitau sau už garbę tarti visiems musų darbų draugams ir rėmėjams nuoširdų ačiu už taip gausią paramą partijai.

Šičion paaiškinsiu Sandariečiams, dėlko mano buvo atsikreipta į veikėjus ir Sandaros narius su prašymu pagalbos. Sandara dar nėra užbaigusi mokėti skolų už spaustuvę, — tų skolų šiandien dar turime šitiek:

K. Pratapui	$600.00
K. Jurgeliunui	500.00
K. Paulauskui	900.00
Viso	$2,000.00

Be to, bėgantiems organo reikalams ir gi reikia tam tikros atsargos išde; reikia laikraščio pagerinimui, reikia bendradarbiams, iliustracijoms, reikia partijos propagandai, literaturai ir tt. Visiškai konservatyviu apskaitliavimu, mums reikia turėti organizacijos išde biznio ir partijos reikalams $1,000.

Aišku, kad tokios sumos negali mums duoti vienas asmuo; negalės jos duoti ir keletas; bet ją galės sudėti keliosdešimts musų veikėjų. Į mano atsišaukimą, išsiuntinėtą asmeniniai į veikėjus, atsiliepė, kaip matome, jau 8, iš jų musų organizacija gavo paramos $212.00 (100 — paskola, $112 — auka).

Minėtąją viršiau sumą, $3,000. mes privalome turėti ne vėliau lapkričio pabaigos, — todėl atsišaukimu kreipiuosi į musų kuopas, į musų veikėjus, į musų inteligentiją: **musų partija yra vienintėlė demokratybės tvirtovė Amerikos lietuviuose; jos organo padėčiai pagerinti reikalinga piniginė parama, — tą paramą tegalite suteikti Jus, musų idėjų rėmėjai ir šalininkai, Amerikos lietuvių veikėjai ir inteligentai!**

Ar musų tarpe neatsiras 100 veikėjų ir inteligentų, kad duotų savo partijos darbui po $30.00? Iš to skaičiaus, kurį augščiau suminėjau, yra žmonių, kurie jau ne sykį aukojo Sandarai. Štai, Dr. A. Baceviče jau trečiu kartu duoda musų partijos darbui po $25.00, — jis ir dabar, duodamas čekį, žadėjo netrukus vėl duoti $25.00. A. B. Strimaitis ir V. K. R. dar 1919 m., sausio mėnesyj, drauge su Dr. Šliupu, davė Sandarai $300. Dr. Klimas andai aukojo $10, dabar vėl davė $12, netrukus duos $13.00.

Kviečiu musų idėjos žmones atsiliepti!

V. K. RAČKAUSKAS,
A.L.T.S. Pirmininkas.

P. S. Meldžiu atkreipti domės į mano straipsnį **"M. Sleževičiaus Laiškas,"** kurs telpa šitame "Sandaros" numeryje, — neabejoju, kad jis sukels didelio pasiryžimo pastatyti musų partiją Amerikoje ant tvirtos uolos!

M. SLEŽEVIČIAUS LAIŠKAS.

Rugpiučio 29 d. gavau iš gerb. Mykolo Sleževičiaus laišką, kurio turiniu skaitau reikalingu pasidalinti su musų organizacijos nariais. Štai jis:

Bad Nauheim 15-VIII,-1922

Augštai gerb. p. Račkauski!

Dr. Žygelis jau laimingai grįžo ir papasakojo mums, kaip svetingai ir maloniai musų draugai, Žygelis ir Natkevičius, musų draugų Amerikiečių buvo patikti ir vaišinami.

Taigi pirmoje eilėj savo draugų ir partijos vardu, kol kas neoficialiai, tariu širdingiausią ačiu Tamstai ir visai Sandarai už dideliausį musų draugams vaišingumą ir malonų sutikimą.

Musų draugai stačiai sužavėti amerikiečių priėmimu ir malonumu.

Ypač labai smagu, kad mums draugams pasisekė užmegsti su musų draugais amerikiečiais — Sandariečiais stiprius politinius ir moralius ryšius. Šita jų kelionės išdava, mano nuomone, turi dideliausios ir svarbiausios reikšmės tolimesnėje kovoje demokratybės ir progreso su klerikalizmu ir viduramžių reakcija, kurią neša Lietuvon mums kunigija. Musų klerikalai Romos, o ypač jezuitų generolo lenko Ledakausko, vedami neša Lietuvai daug nelaimių, nes stumia kraštą į tamsius reakcijos laikus, nes visą jaunimo auklėjimą nori paimti į savo rankas, kad iš pat jaunų dienų liejus savo nuodus į jaunimo sielas. Tai toksai juodojo internacionalo pavojus, kad visai musų demokratijai prisieina sudaryti vieną galingą frontą kovai su ateinančia juodąja reakcija. Kol kas ta reakcija eina kulturos ir politikos srityse, bet ji slenka jau ir į socialę sritį. Mes matome kaip politinė ir socialė reakcija su pažanga (A. Smetona, Voldemaras, kun. Tumas ir kiti) priešakyje susidėjusi su klebonais ir prisidengdama katalikybe pamažu traukia paskui savę ir kiek demokratiškesnę socialiu žvilgsniu klerikalų (pas mus taip vadinamus kamendorius) dalį. Taigi, reakcija su Smetonais, Voldemarais ir kitais draug su Lietuvos klebonais pradedant, lenkų dvarininkų — socialių reakcionierių remiama ir palaikoma, dideliais šuoliais eina pirmyn. Prie jos jau glaudžiasi ir kiti klerikalai — laikinai buvę prisidengę demokratybės skraiste. Taigi mums visiems ir Lietuvos ir Amerikos demokratams reikia suglausti eiles, reikia susiprasti bei susiartinti; reikia sudaryti viena galinga ir stipri partija, kuri vienaip mąstytų ir šiapus ir anapus vandenyno. Tą pirmąjį žingsnį, tikimos, musų draugai bus atlikę. Ryšiai reikia tikėtis yra užmegsti tamprųs.

Tik butinai reikalinga tie ryšiai palaikyti ir nuolat stiprinti. Tat bus gera jei laiks nuo laiko ir iš Lietuvos Amerikon ir iš Amerikos Lietuvon atsilankys musų draugai. Pagalios svarbiausia, kad musų spauda ir vienur ir kitur vestų vieną ir tą pat liniją.

Tikiuos, kad Tamsta savo gabia plunksna pagelbėsite tam tolesniam musų spaudos susiartinimui. Lygiai ir mes vis dažniau ir dažniau turėsime informuoti jus apie tikrą dalykų stovį Lietuvoje, kad nebutų taip, kad tai, ką mes Lietuvoje griauname ir su kuo kovojame, jus remtumete ir stiprintumete. Taip šį kartą buvo su Pažanga ir jos organu "Tėvynės Balsu." Pažanga ir "Tėvynės Balsas" dedasi Lietuvoje katalikiškesniais, negu patįs katalikai negu pats Popiežius. Jie prikaišioja musų kr. demokratams, kad šie **ne katalikai** esą. Jie dalyvauja (Smetona, Voldemaras) kr. demokratų ir katalikų kongresuose, kur veda dideliausius disputus, kas iš jųjų geresnis ir tikresnis katalikas: ar jie, pažangiečiai (Smetona, Voldemaras), ar Krupavičius ir kiti. Smetoną ir Voldemarą labiau remia klebonai, kuriems nepatinka tos socialės reformos, kurias veda Krupavičius ir pažangesnieji socialiu žvilgsniu vadinamieji "vikarai." Bet tie "demokratingieji" klerikalai mažu pamažu pasiduoda reakcionierių (Pažangos) intakai.

Taigi mes Lietuvoje turime klerikalį frontą nuo Pažangos iki Krupavičiaus inclusive, kurie skirasi tarp savęs tik savo nusistatymu dėl socialių reformų: Smetona ir kiti atžagareiviai, Krupavičius demokratiškesnis; tai ir viskas.

Atsiprašau, kad aš trumpai stengiuos daug ką atpasakoti. Jei butų neaiškumų prašau užklausti. Pasistengsiu plačiau atpasakoti. Lauksiu Tamstos laiško Lietuvoje. Labai ačiu Sandarai ir visiems Amerikiečiams parėmusiems mus ir savo kruvina auka — taip sunkiai uždirbtu doleriu. Dar kartą visiems širdingą ačiu. Spaudžiu Tamstos asmenyje delną visiems draugams Sandariečiams. Tikrai gerbiąs

M. Sleževičius.

Iš to laiško dar kartą matome, kaip svarbus yra musų ryšiai su Lietuva ir su ta Lietuvos visuomenės dalim, kurios politinius jieškinius reiškia Amerikoje Sandara. Klerikalizmui įsiviešpatavus Lietuvoje, demokratybės idealai atsiduria dideliame pavojuje, — nuleisti rankų negalime. Kovoje galėsime laimėti tiktai tuomet, jei musų spauda bus tvirta ir įtakinga, jei musų skelbiamos demokratybės idėjos pasieks koplačiausias minias ir sužadins jose susipratimą tiek, kad jos mokės atskirti tikruosius savo draugus — kovotojus nuo tų, kurie, tikybos ir Dievo vardu prisidengdami, rupinasi juoilgiausiam laikui stabdyti pažangą, slopinti laisvąją žmogaus mintį.

Musų vienminčių atsiųstiems Amerikon įgaliotiniams, kap. Natkevičiui ir mok. Žygeliui, lankant Amerikos naujokynus, mes stengėmės daryti visą, kas buvo musų galėje. Pasekmės, finansų atžvilgiu, nebuvo didelės, ačiu bedarbiai ir pašėlusiai klerikalų partijos ir jų spaudos agitacijai. Bet moralė nauda iš jų apsilankymo yra didelė, neįkainuojama. Jie permetė, taip sakant, tiltą nuo Amerikos Sandariečių pas Lietuvos valstiečius ir liaudininkus; jie subendrino musų politinius siekinius, sužadino didelio pasiryžimo remti musų vienminčius Lietuvoje, ligi laimės kovoje už demokratybę!

V. K. RAČKAUSKAS,
A. L. T. S. Pimin.

CHICAGO, ILL.

A. L. T. S. 25 kp. mėnesiniame susirinkime svarstė pakeltą klausimą per p. P. Jarą apie perkėlimą "Sandaros" laikraščio iš Bostono Chicagon. Svarstant paaiškėjo, kad visais atžvilgiais "Sandarai" bus sveikiaus persikėlus Chicagon, todėl nutarė šiuo klausimu sudomėti kitas kuopas ir melsti, kad išreikštų savo nuomonę viešai, per "Sandaros" skiltis. **K. Vilkas.**

Aš nieko nežinau apie Dievą. Matykit, aš visados gyvenau Visatos kaimų srityje (in rural districts of Uniners).

—Ingersol.

LIUBLINO SEIMO ❀ DIENYNAS ❀

1569 M.

Vertė V. K. RAČKAUSKAS

(Tąsa).

Rašto priešininkai aprimo, bet ne ilgam, nes atstovai, sugrįžę pas save žemyn, labai barėsi tarp savęs. Vieni jau tvirtino — lai taip ir bunie. Bet Šafraniecas su savo šalininkais pasiulė atidėti reikalą rytdienai. Taip ir praėjo ši diena.

VASARIO 12 D. ŠEŠTADIENIS.—Atstovai sutiko su vakarykščiu Krakovo vyskupo pasiulymu, t. y. duoti lietuviams visas privilegijas, pradėjus nuo seniausiųjų ir ligi Aleksandro, paskui parodyti jiems įgaliojimus, kokius lietuviai buvo davę Vilniaus vaivadai, ir Varšavos seimo recesą. (Niekas prieš ta neprotestavo). Atstovai nuėjo viršun ir pavedė Radziejovo storostai kalbėti į senatą.

Radziejovo storosta kalbėjo: "Gerbiamieji ponai! Vakar mes išėjome iš jusų nesusitaikę; bet jus galite matyti, kad mes visi tik vieno ir geidžiame,— kad niekame nebutų pasišalinta nuo senųjų privilegijų; Lietuvos senatoriai paniekino musų privilegijas, gi tuo tarpu, žmonėms darant kokią nors sąjungą, ir mažiausis šmotelis vaško ant privilegijos skaitomas yra visų garbingiausiu dalyku; mums ir liudna yra, kad jie į tai nekreipia domės, kad taip su paniekinimu atsiliepia apie vašką, prikabintą prie privilegijų. Mes kitaip į tai žiurime; mes matome, kad čia sulaužoma priesaika.

"Tad meldžiame jusų, maloningieji musų ponai, atkreipkite savo domę į tai, ko mes teisingai jieškome;atkreipkite taip gi domę į tai, ką jie paniekino, ko nepaiso. Jie paniekino tai, kas visame pasaulyje yra visųtvirčiausia! Nurodykite jiems, kiek prisitarnavo lenkų tauta Lietuvai, ir jie netik neatmokėjo už tai, kaip reikia, bet dar gi galima butų išrodyti, kad jie dažniau mums darė blogo, nė kaip gero. Štai ir dabar, už musų labdarybes jie paniekina musų privilegijas! Meldžiame jusų, ponai, nepalikite to viso be savo domės, pasakyti jiems, kad negalima taip elgtis. Štai musų nuomonė, ir negalima nuo jos atsisakyti. Todėl panaudoti, ponai, šitokį vidurinį budą: kadangi lietuviai nori, kad mes pasakytume, kokios unijos su jais norime, tad malonėkite, ponai, patiesti priešais juos: Aleksandro privilegiją, paskui įgaliojimą, duota Vilniaus vaivadai į Varšavos seimą, taip pat Varšavos recesą ir tą raštą, su kuriuo mes dabar sutikome ir kurio lietuviai reikalauja ant rašto.

"Jei jus, ponai, atsakydami lietuvių senatoriams, praleisite ką nors, tai neužpykite ant musų, meldžiamieji, kad mes tuokart paėjėsime į šalį ir pasvarstysime, kaip atitaisius klaidą, kad viskas tinkamai butų."

Po to senatas svarstė ir nusprendė, kad Krakovo vyskupas atsakys Lietuvos senatoriams. Paskui pasiuntė lietuviams pakvietimą, kad ateitų senatan. Jiems atėjus, Krakovo vyskupas Pilypas Padnievskis pasakė šitokią kalbą:

Kalba, kurią Krakovo vyskupas pasakė Lietuvos senatoriams varde ponų karalystės senatorių.

"Gerbiamieji ponai! Iš to rašto, kurį malonėjote mums įteikti anąkart, mes pamatėme, kad nenorite prisilenkti prie musų patarimo — padaryti su mumis uniją, remianties senovės sutartimis ir privilegijomis. Jųs nurodote į daugelį priežasčių, sulaikančių jus nuo tokios unijos, tarp kitko ir į tai, kad ji pakirstų jusų teises ir jusų privilegijas; mes perskaitėme kaikuriuos jusų surašytus tų teisių ir privilegijų punktus. Jusų noru, kurį jus išreiškėte tame rašte, yra tai, kad mes sudarytume su jumis uniją ne pamatu to, kas kada nors buvo surašyta, bet tiktai broliškosios meilės pamatu.

Gerbiamieji ponai! Mes visados manėme ir dabar manome, kad mus pašaukė čia į seimą jo didenybė, bendras musų valdonas, ne kokiam naujam reikalui, bet tam, kurs senai jau gyvuoja tarpe dviejų tautų — lenkų ir lietuvių ir kurs yra patvirtintas bendrų sutarčių ir privilegijų, nuo kurių mes, dėl daugelio priežasčių, negalime pasišalinti. Su nusistebėjimu matome, kad jus, ponai, taip labai šalinatės nuo tų senųjų privilegijų ir sutarčių, kad norite, kad jų ir vardas nebutų minimas toje unijoje, kurią mes su jumis rengiamės atnaujinti. Tenai juk nėra nieko tokio, kas galėtų pakirsti ar paliesti jusų garbingos tautos teises ir laisves; atpenč, visa, kas yra privilegijose gali atnešti daug naudos, ypatingai tai, kad, bendrai tardamies ir gindamies bendromis jiegomis, mes galime buti galingi ir baisųs visiems musų priešams, į ką jau yra atkreipę domės daugelis krikščionių ir nekrikščionių.

"Tose musų pirmtakunų sutartyse jus, ponai, susirišote su mumis tokiais vienybės ir bendrumo ryšiais, ir mes su jumis taip susirišome, davę vieni kitiems priesaiką ir įsakę ainiams jos laikytis, kad visa, kas tose sutartyse yra, privalo gyvuoti per amžius; tad ir neišmanome, kokiu budu butų galima išrišti ar pertraukti tą sąjungą, —juk gi mes laikome jus savo rankose, kaip ir jus laikote mus; mes jungėmės vienan buryn ir vienon tarybon, vieni prieš kitus neturėdami jokios pirmybės, dalindamies tarp savęs lygiomis visais respublikos reikalais taip, kad, gyvendami šitoje garbingoje ir šventoje meilėje, galėtume vieni kitiems, kaip jau pasakiau, buti naudingais reikale, kad galėtume vieni kitus paremti, vieni kitiems pagelbėti. Dėl to tad ir sudaryta šitoji unija, — ne dėlto, kad jums ir mums butų nuo jos sunkiau, nesa tokiame atsitikime netikusi butų sąjunga, bet dėlto, kad mums lengviau buti vieniems kitus gelbėti ir remti.

"Iš savos pusės mes galime pasakyti, jog per visą tą laiką nepastebėjome, kad butume davę kokią nors priežastį šitai unijai panaikinti, —ir jei nedavėme priežasties, tai jusų, ponai, šituo atžvilgiu pareiga yra, kurią ant jusų antdėjo jusų pirmtakunai, tad ir aišku, kad mes galime jums, ponai ir musų broliai, visados priminti tą pareigą , kaipo (kokią) skolą.

"Todėl, jei jusų ryšiai su mumis yra tiek tvirti, kad mes vieni be kitų negalime jų sutraukti, nei atrišti, jei bent butų peržengta ar paniekinta kas nors iš to, kas priimta ir patvirtinta bendru sutarimu ir užsitikėjimu; kadangi tame (ryšyje) yra netik garbė, bet ir tikėjimas musų pirmtakunų valdonų ir lenkų senatorių, kurie prisiekė ir už mus, tikėdamies, kad mes, jų ainiai nepažeminsime jų ir neliksime jų išgamomis, — tad mes reiškiame jums, ponai, ir broliai, kad neduosime jums priežasties priminti mums musų pareigas šituo reikalu. Atpenč, mes norime nešti šitą pareigą, kurią paskyrė mums musų pirmtakunai ir gyventi su jumis toje broliškoje meilėje ir susivienijime, kokį mums įteikė jų rankos ir ant popieriaus.

"Ištikrųjų, mums tai nemaža naujiena — girdėti iš jusų, ponai, kad dabar jus atidėliojate į šalį visas buvusias sutartis, ypatingai padarytąsias Aleksandro laikais; tuo tarpu tie, kurie nesenai buvo atsiųsti su jusų įgaliojimais į Varšavos seimą (gi buvo atsiųsti pirmučiausie ir garbingiausie tos valstybės žmonės, — tokie, kurie šitame reikale ir kituose reikaluose turėjo daug prityrimo) noriai jas pripažino, ir netik pripažino, bet ėjo dar toliau: kuomet mes norėjome atnaujinti su jais uniją sulyg Jagėlos raštų, tad jie tuo nurodė į vėlesniuosius raštus, kuriuose, anot jų, visos buvusiosios unijos sušvelnintos ir pataisytos, ir nabašninkas Vilniaus vaivada — garbingos ir augštos atminties vyras, — išėmęs iš dėžės lenkų senatorių pasižadėjimus, kuriuos jie davė su savo antspauda jusų pirmtakunams, kratė iškėlęs tas antspaudas, prikabintas prie tų raštų, ir reikalavo, kad mes atsimintume savo pirmtakunų priesaikas ir kad netrauktume jusų toliau, kaip tiktai į tą paskutiniąją uniją, kurioje buvo sutalpintos visos unijos.

"Mes šitaip manome: visa, ką taip garbingi asmens darė jusų visų vardu, — jie darė tai, be abejonės, jusų valia ir sutikimu; be jusų sutikimo ir be jusų žinios jie nebutų drįsę eiti į tokias diskusijas.

(Bus daugiau)

N. A. Rastenis.

Skruzdės ir Karė.

Žalios girios gilumoje,
Kur lapuotos palmos snaudžia;
Kur beržai liuosai sapnuoja,
Žilabarždžiai *) burtus audžia.
Senos pušys atsilošę,
Kaž-ką šnabžda, tyliai ošia:
Aržuolai pasakas sako,
Švento Jono upė teka, —
Ir varnai laisvai lekioja.

Saulės spindulių kaitroje
Apsidengt čia nereikėjo;
Tat tarp krumų tankumoje
Tinginiai, žiogai, čirškėjo.
Paukščiai dainą sutartinę
Į akkordus švelniai pynė...
O kad oras girioj karštas,
Tai žmogus civilizuotas,
Apsistoti nenorėjo.

Ir nuo amžių čionai buvo
Gyvių tropiška tėvynė;
Tat ir skruzdės palei kelmo
Sau buveinę susipynė.
Mat, iš didelio darbštumo,
Jos nepaisė nė karštumo;
Tai po vienai, tai su talka,
Ką pagriebę, nešė, vilko,
Vis į lizdą, vis į kruvą...

o o o

Ten Europoj, už Atlanto,
Seniai karė prasidėjo.
(Bet-gi skruzdės, iki šioliai,
Apie tai dar negirdėjo;
Jos ramiai sau dirbo, trusės,—
Kur nereikia, nekiš' nosies.)
Ir dabar platus pasaulis,
Mirtinai įniršęs kaujas;
Kraujas liejas... žmonės krinta..
Karės audros jau pasiekė,
Net ir vakarų padangę:
Tauta garsi, bet "bespėkė",
"Priešui" kailį perti rengė.
Vyrai šaukiami į karę,
Didžias armijas sudarė;
Tat kareiviai čia atėjo,
Viduj girios apsistojo, —
Ir savotiškai jie veikė.

Kad turėjus sau pastogę,—
Šimtus logerių pristatė;
O kad tvarka but patogi,
Tat eiliomis juos sustatė.
Jei kur medis pasimaišė,
Tai iškirto. Viską taisė,
Kad net gatvės but, kaip mieste,
Nakčia galima apšviesti, —
Ir keliai nebutų blogi.

Ir kaip tyčia pasitaikė,
Pagal paralelio vaizdo;
Statyt logerius čia reikė,
Ant pat kelmo, skruzdžių lizdo.
Rubežiuos laisvos tėvynės,
Skruzdės jautės, "gaspadinės;"
Nesupratę **disciplino,**
Jos kareivius užkabino,—
Jos viską už gerą laikė.

Pagal savo papratimo,
Net ant lovų užriepliojo;
Ant drabužių, apsiavimo,—
Jos visur, visur, bėgiojo.
Tas kareiviams nepatiko,
Jie ant skruzdžių greit supyko;
Nors jiems blėdies nepadarė,
Bet, iš keršto, apšauk' "karę,"—
Be jokio ultimatumo.

Pasigriebę kerosino,
Visą lizdą apipylė;
Ir iš didžio skruzdelyno,
Tiršti dumai tuoj pakilo.
Skruzdės, staiga persigandę,
Visur lakstė, slapstės, landė;
Ugn'gesių pas jas nebuvo,
Tai jų lizdas, ir pražuvo,—
Gaisro niekas negesino.

o o o

Ir dėl karės pašėlimo,
Kuri žmonių kraują lieja;
Taip toli, toli, už jurų,
Vargšios skruzdės nukentėjo.
Su buveine, plačia kruva,
Daugel tukstančių pražuvo.
Niekas jų neapgailėjo,
Tiktai juokės, ir žiurėjo,—
Ant apverktino likimo!...

Lacksonville, Fla.
VII. '18.

*) Žilabarzdžiai — Mangolijos karklai, ir kiti pietiniai medžiai.

Musų Gyvenimo Amerikoje Apžvalga.

(Tąsa.)

Piliečių Registracijos Įstatymas.

Piliečių registracija nuo seniai buvo pačių Amerikos lietuvių svarstoma. Dar T. Norui viešint Amerikoje, buvo plačios agitacijos tuo klausimu "Tėvynėje" ir kituose liberalų laikraščiuose, kad įvedus mėzliavos pamatais piliečių ir prijaučiančiųjų Lietuvos reikalams registraciją Amerikoje. Klerikalai tuomet priešinosi, nes sumanymas buvo liberalų. Po to, atvykus J. Vileišiui, klausimas išsireiškė labiau konkretėje formoje. Suorganizuota Piliečių Sąjunga ir prašyta iš Lietuvos vyriausybės pripažinimo tai sąjungai. Ji butų liuosu noru, gera valia, davusi Lietuvai didelio pinigo. Ji butų suorganizavusi Lietuvos piliečius, gyvenančius Amerikoje. Toki organizacija kiekviename Lietuvos reikale butų labai svarbi ir naši. Bet Lietuvos vyriausybė jos nepripažino, ačiu, žinoma, Amerikos klerikalų intrigoms. Vėliau, V. Čarneckio buvo bandoma iš tos pačios Piliečių Sąjungos ir Paskolos Stočių sudaryti Lietuvos Respublikos Rėmėjų Komitetas, kurio tikslu butų organizuoti ir registruoti Amerikoje gyvenančius Lietuvos piliečius. Sandariečiai, prikviesti prie to darbo, atsiklausę liberalės visuomenės įvairiuose tautininkų konferencijose New Yorke, Bostone, Philadelphijoje, Chicagoje, pastatė sąlygas: jie sutiko eiti į tokį bendrą komitetą ne kitaip, kaip tik po to, kaip iš atstovybės išeis V. Čarneckis, Mastauskas ir Bielskis ir kaip Lietuvos valdžia atsiųs teisėtai įgaliotą Finansinę Misiją Lietuvos paskolos darbui vesti. Akyvaizdoje to, žinoma, Čarneckio sumanymas griuvo. Juokingiausia yra tai, kad Kauno klerikalų "Laisvė," sužinojusi, kad Čarneckis sukvietė tuo tikslu konferenciją į New Yorką spalių 30 d., džiaugsmingai šaukė, kad "Čarneckis laimėjo, New Yorke buvo konferencija..."

Taigi nei Noraus, nei Vileišio sumanymai neperėjo. Bet reikėjo kas nors daryti, kad Lietuvai užtikrinus kiek nors pinigų. Padaryta. Amerikos lietuviai yra daugiau ne tikri, kad **9 d. birželio įstatymas apie registraciją užsieniuose gyvenančių lietuvių yra padaras Kemėšio-Mastausko-Bielskio-Čarneckio.** Jei ne jis sufabrikavo tą įstatymą, tai jis liko paskelbtas ačiu jų rekomendacijoms. Tas įstatymas, reikalaująs, kad visi piliečiai tam tikru laiku išsiimtų iš Lietuvos atstovybės pasus ir užsimokėtų 10 dol., jei kas to nepadarys, tai jo turtas Lietuvoje bus konfiskuotas — yra ne mažiau ir ne daugiau, kaip **Drakono įstatymas.** Jis ne tiek yra pavojingas ir nemalonus Amerikos lietuviams, kiek pačiai Lietuvai. Pamatysime.

Pirmučiausia, — Amerikoje gyvena netol 1 miliono lietuvių; priskaitant čia ir žydus, kilusius iš Lietuvos, rasime bent pusantro miliono. Kitaip sakant, beveik pusė Lietuvos gyventojų yra Amerikoje. Amerikos lietuviai davė Lietuvai labai daug pagalbos: aukomis, paskola etc. galima skaityti bent į 3 milionus dolarių. Moralės paramos, to darbo, kokį Amerikos lietuviai įdėjo į Lietuvos žmonių kovą už nepriklausomybę, mes čia ir neskaitysime. To viso pinigais negalima yra įvertinti. Ir štai, ta tėvynė, už kurią Amerikos lietuviai buvo pasiryžę guldyti galvas neatsiklausiusi jų, nepasitarusi su jais išleidžia įstatymą, pagal kurį: **mokėk 10 dol. m., išsiimk pasą, o jei to nepadarysi, tai tavo turtai Lietuvoje bus sukonfiskuoti, nebusi savo tėvynės piliečiu...** Nenoromis prisimena pasaka apie žąsį, kuri dėjo aukso kiaušinius ir kurią šeimyninkas papiovė, norėdamas greitai pralobti. Po to, neliko nei aukso kiaušinių, nei žąsies. Ar nebus ir čia tas pats?

To drakoniško įstatymo pasekmes nesunku įžiurėti. Amerikos lietuvių upas bematant persikeis. Didelė daugybė, pajutusi ant savo sprando tokio įstatymo jungą, netik nebesvajos apie Lietuvą, kurioje gali buti skelbiami tokie įstatymai, bet atsižadės tokios Lietuvos, liks priešais tokios valdžios, kuri gali drįsti leisti tokius įstatymus. Klausys to įstatymo maža dalis išeivių, kurie nepajiegs iš po jo ištrukti. Tie lietuviai, kurie laukė su priėmimu Amerikos pilietybės, dabar pasiskubins likti Amerikos piliečiais — ir koki bebus iš to nauda valstybei?

Amerikos lietuviams atrodo, kad šis įstatymas turi buti koveikiausiai atšauktas, — kitaip jų duosnioji ranka bus Lietuvai užgniaužta. Jei Lietuva gaus iš Amerikos kiek nors mokesnio už pasus, sulyg naujojo įstatymo, tai bus viskas. **Aukų ir paskolos nebegaus.** Trečdalis lietuvių tautos, gyvenąs Amerikoje, jausis savo tėvynės valdžios užsmaugtas. Kaltė už tai kris ant tų, kad tokį įstatymą yra pervedęs, kas jo paskelbimą sumanė ir pasiulė, tai yra ant Amerikos klerikalų.

Iš kitos pusės žiurint, Lietuvos valdžia (ar Seimas) gali teisintis tuo netikusiu Lietuvoje supratimu, buk Amerikoje žmonės po auksą braido, buk čia dolaris lengviau atsieina, nekaip auksinas Lietuvoje. Mes turime daug įrodymų tokiam supratimui. Pavyzdžiui, koki nors išleistuvė atsispausdina knygutę vertės 50 ar 100 auksinų Lietuvoje ir siunčia Amerikon transportą, reikalaudama bent po 1 dol. brutto, nors Lietuvoje ta pati knyga parduodama po 10 centų... Jei inteligentas leidėjas, inteligentų vedamas laikraštis Lietuvoje mano, kad Amerika yra, kaip tas Biblijos veršis, nulipyta iš aukso, tai kas belieka sakyti apie kokį davatkietį, balsuojantį Seime už pačių Amerikos lietuvių klerikalų pasiulymą?

Lietuvos žmonės turi apsižiurėti, kad tas įstatymas butų koveikiausiai atšauktas. Geriau yra laiku prisipažinti prie klaidos ir ją atitaisyti, ne kaip palikti ją, žinant, kad ji paskirs valstybės gerovę.

Nepasitenkinimas ir apatija auga.

Dėl tų visų sąlygų, apie kurias viršiaus minėjau, Amerikos lietuvių tarpe vis auga nepasitenkinimas taip pačia atstovybe, taip ir klerikalų klikos darbuote. Ypatingai tą nepasitenkinimą sukurstys ir padinins 9 d. birželio įstatymas apie piliečių registraciją.

Liberalė visuomenė, atstumta į šalį, vis labiau ir labiau atšala nuo valstybės darbo. Inteligentija daugiau užsidaro savyje, pamoja ranka į tuos idealus, kurių vedama per eilę metų rupinosi Lietuvos reikalais; minioje kyla nepasitenkinimas tuo, kad Lietuvos valdžia nepaiso Amerikos lietuvių, neatsiklausia jų, nepakeičia atstovybės, nesiskaito su trečdaliu Lietuvių tautos, išeivijoje.

Žinios, kurių negalima užslėpti, iš pačios atstovybės pasklinda visuomenėje ir netaktingas personalo pasirinkimas skaudžiai atsiliepia į upą. Štai, nei iš šen, nei iš ten, visuomenė sužino, kad **New Yorke jau yra Lietuvos konsulas, asmenyje Bielskio.** Visuomenė nėra girdėjusi, kad Lietuvos valdžia butų skyrusi Bielskį konsulu, bet jis konsuliares pareigas jau eina, pasus vizuoja. Ligi tas darbas buvo Washingtone, žmonės, turintie reikalų su pasų vizavimu, su kelione, dažniausia ir naudodavos lietuvių firmų tarpininkyste, arba patys mokindavosi atlikti savo reikalus su Washingtonu, betarpiai.

Žinoma, tai jau grynai biznio reikalas, bet principiniai Amerikos lietuviai yra susidomėję, ar **gi vienas atstovas, be Lietuvos valdžios paskelbimo, gali steigti konsulatus ir apsodinti juos tais žmonėmis, kuriuos jis pats pasirenka?** Prie to, dėl paties Bielskio, Amerikos lietuviams yra tikra sarmata turėti konsulu žmogų, kurio cenzus nesiekia toliau, kaip tik karpų piaustymas, —Bielskis yra "Chiropraktikos Daktaras." Nejau Lietuvos vyriausybė negali rasti stambesnio, didesnio žmogaus tokiam konsulatui, kaip New Yorkas, pasaulio finansų, prekybos ir pramonės centras? **Ir Lietuvai ir Amerikos lietuviams gėda yra, kad musų konsulas New Yorke —masažistas!**

To paties tikimos ir Chicagai. Čarneckis, lankydamos Chicagoje, norėdamas patraukti savon pusėn vieną kitą tautininkų, vieną kitą žadėjo rekomenduoti į konsulus. Tie kandidatai netik cenzaus neturi, bet nei lietuviškai nemoka rašyti...

(Tąsa ant 5 pusl.).

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS.

"THE LEAGUE"
Published Eevery Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
327 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje $2.75
" " (Užsieniuose) .. $3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

ATSAKYMAS SANTARVEI.

Kaip žinia, Suv. Valstijos pripažino Lietuvą de jure be jokių išlygų, be jokių kabliukų. Europos Santarvės Valstybės gi tik su tam tikromis sąlygomis žadėjo pripažinti Lietuvą. Reikalaujama, kad Lietuva duotų plaukyti Nemunu visų tautų laiveliams ir troptams. Dabar sužinom, kad rugp. 4 d. Lietuva atsakė Santarvei. (Atsakymas telpa šiame "Sandaros" No. ant 1 pusl.). Žinoma, Lietuva negalėjo uždrausti kitoms tautoms plaukymą Nemunu, taip kaip nėra uždrausta kitiems plaukyti Visla. Bet Lietuva priminė Sartarvei, kad navigacijos sutartis yra tinkama tik taikos laikuose, tad Nemuno atidarymas Lenkijai negali toliai įvykti, kol Lenkija nepasitrauks iš Lietuvos užbrobtų teritorijų.

Prie tos progos Lietuvos valdžia primena, kad pripažinus Lietuvą de jure laikas atiduoti Lietuvai ir Klaipėdos kraštą, nes gi Taikos Konferencija 1919 m. yra pareiškusi, kad "kalbamasis kraštas visados buvo Lietuvių."

Lauksime Santarvės atsakymo.

"KELEIVIO" ANTROJI ENCIKLIKA.

"Keleivio" Redakcija, besiteisindama už spauzdinimą lenkų laikraščio, 31 No-ryje purvais ir mėšlais drabstėsi, manydama, kad jei kitus apdrabstys, tai jos pačios nešvarumas nebus toks žymus. Dabargi, pereitos sąvaitės No. 35 "Antrame Atsakyme "Sandarai" jau griebiasi kitokios taktikos: vietoje purvinti kitus, stengiasi supurvinti vandenį apie save, kad jos tuose purvuose nebutų matyti. Tai taktika oktopuso (velniažuvės), kuris, norėdamas pasislėpti, paleidžia juodą dervą, kad pasislėpti sujuodintame vandenyje.

Kaip į pirmąjį "Keleivio" straipsnį atsakėme, palytėdami trumpai tik tuos klausimus, kuriuos "Keleivis" iškėlė, taip ir dabar atsakysime tik ko trumpiausiai į tai, ką jis iškėlia viršun.

1) "Keleivis" sako, buk "Sandara" iš pavydumo ėmė šmeižti "Keleivį." Pasakymas teisybės nėra šmeižimas. Juk nė pati "Keleivis" nesigina, kad jis spausdina lenkų dienraštį. Nors "Keleivio" socializmas yra "biznevas" (taip kaip kun. Kemėšio katalikybė), bet visgi jis sakosi esąs socialistinis laikraštis — vienok savo spaustuvėje spausdina kapitalistinį, buržuazinį ir klerikalinį lenkų laikraštį. Ar tai ne pardavimas socializmo, pažangos ir lietuvystės principų? Jei tokio pardavimo nėra, tai "Keleivis" malonės parodyti, kokiu budu jis prie to prieina?

2) "Keleivis" sako:

"Musų atsakymas išmušė iš lygsvaros visą "Sandaros" štabą. Tautininkų lizde pasidarė didelis sujudimas. Jau trįs sąvaitės laiko, kaip jie teisinasi, ir vis da bijosi, kad negana pasakyta."

Ką "Sandara" ar Sandariečiai turi teisinties už tai, kad "Keleivis" spausdina lenkų anti-lietuvišką, anti-socialistinę propagandą? Sandariečiai tik su pasišlykštėjimu į tai žiuri. Visi laukia iš "Keleivio" pasiteisinimo, bet tas, vietoje duoti kokį nors pasiteisinimą, pirmą kartą drabstėsi purvais, gi antrą kartą leidžia oktopuso smalą, norėdamas apie save vandenį sudrumsti ir drumstumoje parodyti, buk tai kiti turi teisinties už "Keleivio" principų laužymą.

3) "Keleivis" neužsigina, kad Lietuvių Salės iždininkas yra Jurgis Gegužis, "Keleivio" sanleidėjas, o vienok nesigėdi atkartotinai tvirtinti, kad tai Lietuvių Salė yra Sandariečių. Nuo kada Jurgis Gegužis pastojo Sandarietis? "Keleivis" gerai žino, kad Lietuvių Svetainė yra sąvastis Labdaringosios draugijos, kurios nariai yra įvairių-įvairiausių partijų. Kam gi meluoti tai, kad visiems aiškus melas? Jeigu jau argumentuoti melais, tai ar jau nėra smegeninės ką nors geresnio prasimanyti. Sąžinės stokos, matome, tam užtektų.

4) Toliaus "Keleivis" sako:

"Ar geriau šiandien butų Lietuvos ar Amerikos lietuviams, jei tas laikraštis (t. y. "Kuryer Codzienny") butų spausdinamas kitoj vietoj?"

Čia daugiau smalos leidimo ir vartojimas nemoralio žmogaus logikos. Tik nedorų principų žmogus gali taip teisinties: jei aš to blogo bučiau nepadaręs, tai kas kitas butų padaręs. Tai yra lenktyniavimas blogon pusen. Doras žmogus argumentuotų visai priešingon pusėn — jis sakytų: jei nė aš, nė kas kitas blogo neatliksim, tai ir nebus kam blogas papildyti. Ar nepasiaiškįs "Keleivis," dėlko jo redaktorius, nusiduodamas esąs "z glupia frant," vartoja tokius argumentus, su kuriais galima apgauti tik labai žioplą? Nejaugi jis savo skaitytojus laiko už žioplius, taip argumentuodamas: jei aš nepadėčiau lenkų klerikalams varyti jų propagandą, tai kas kitas jiems padėtų — dėlto aš busiu pirmesnis ir Aš jiems padėsiu, už Judošiaus grašį.

5) "Keleivis" sakosi kur sugriebęs p. M. Paltanavičiaus lenkiškus plakatus, kuriuose jiekoma biznio iš lenkų, ir taip sako:

"Taip kalba sandarietis M. Paltanavičia, "Amerikos Lietuvio" leidėjas...

Matysim, ką "Sandara" ant to pasakys! Gal ji teisinsis, kad Paltanavičiaus biznis tai ne jos dalykas?

"Sandara" į tai pasakys, kad "Keleivio" argumentai, kaip visi, taip ir šitas, nėra paremti ant faktų: **p. M. Paltanavičius nėra sandarietis.** Čia "Keleivis" vėl arba nežino, ką kalba, arba sąžiniai meluoja, jau nekalbant apie tai, kad, vėl nusiduodamas esąs "z glupia frant," neva tai neatskiria laivakortės pardavimą lenkeliui, kurs Lietuvai negali nieko pakenkti, nuo pagelbėjimo lenkų atžagareiviams kurstyti tukstančius kitų nekaltų lenkelių.

6) Norėdamas išsiteisinti (matyt, kad jaučiasi kaltas, jei taip atkakliai teisinasi) iš platinimo ir lietuviams ir visai pažangai žmonijai blėdingo lenkų klerikalų laikraščio, "Keleivis" pavartoja "fortelį": sako, buk ir "Sandara" norėjus tą patį lenkų šlamštelį spausdinti. Kadangi tai yra gryniausias melas ir "Sandara" niekad "nenorėjo," tad "Sandaros" administratorius pasiulė "Keleiviui" $100 už prirodymą to prikišimo. Ar "Keleivis" pridodė? Ne! Ar prisipažino, kad negali prirodyti? Ne! Tai ką gi jis daro? Gi vartoja daugiau oktopuso smalos sudrumsti apie save vandenį ir sako:

"Taigi jei "Sandaros" administratorius turi 100 dolerių (žmonės kalba, kad jis da nėra atsilyginęs kun. Urbanavičiui už šliubą!), tai tegul jis atneša juos į "Keleivio" ofisą, o čia jam bus prirodyta — žodžiu ar raštu, kaip jam geriau patiks."

Ar jus matote, koks gudrus išsisukinėjimas? Atnešk jiems 100 dol. į jų ofisą, tai jie prirodys "žodžiu ar raštu"! Klausimą patys pakėlė viešai laikraštyje, gi dabar norėtų slapta jį išrišti! "Žodžiu ar raštu," dėlko nepridėti dar: arba kumščia. Juk neseniai ir toks argumentas buvo vartojamas tame ofise.

Ne, vyručiai, neišsisuksite: arba prirodykite, arba prisipažinkite, kad čia jus da vienas "fortelis" apmonyti savo skaitytojams akis. Spaudoje pakėlėte tą klausimą, spaudoje, viešai, ir parodykite. Išsisukinėjimai niek negelbės — tegul visi mato. "Sandaros" administartorius netik neatšaukia savo pasiulymo su šimtine, bet da apsiima užmokėti "Keleiviui" po 3 dol. už kiekvieną colį to dokumento, kuris prirodytų, kad "Sandara" stengėsi gauti Lietuvai priešingą laikraštį spausdinti.

Taigi "Keleivi", lauksime atspausdintų dokumentų, kurių, žinome, kad neturi. Sandaros administratoriaus pasiulymas yra ant 2 puslapio.

A. V-čius.

ŠAULIŲ SUVAŽIAVIMAS

Laike pertrankos gauta sutikimas daugelio asmenų įeiti į C. V. Sudaroma kandidatų sąrašas iš 28 asmenų.

Sulyg daugumos balsų į C. V. išrenkama Vl. Putvinskis, Mikas Mikelkevičius, Antanas Bružas, adv. Stasys Šilingas, prof. Vincas Krėvė-Mickevičius, adv. Petras Leonas, dail. Antanas Žmuidzinavičius, kun. Mykolas Krupavičius, adv. Mykolas Sleževičius ir kooperatoris Petras Šalčius.

Į Vyriausiąjį Teismą prie C. V.: d-ras Kazys Grinius, Antanas Smetona ir J. Paknys.

Į Kontrolės Komisiją: Matas Šalčius, St. Šakelė-Puišys, St. Seimo narys p-lė Lukošytė, mokytojas Naujokaitis ir stud. Jonas Dagelis.

Po to, Vl. Putvinskį ir Miką Mikelkevičių — kaipo uolius Sąjungos darbuotojus be paliovos nešusius ant savo pečių patį sunkųjį ir atsakomingąjį darbą nuo pirmos Sąjungos įsikurimo dienos, — visuotinasai suvažiavimas vienbalsiai išrenka Šaulių Sąjungos Garbės Nariais.

Toliaus priimama sveikinimai.

Lietuvos Rytų pavergtiems broliams - lietuviams.

Visuotinas šaulių burių atstovų suvažiavimas reiškia gilios pagarbos ir širdingai sveikina pavergtų Lietuvos Rytų brolius lietuvius, nenuilstomai kovojančius su žiauria lenkų priespauda, kuri reiškiasi net tokiu negirdėtu brutališkumu, kaip spaudos uždraudimas.

Lietuvos šauliai girdi jusų vaitojimus ir laikui atėjus žut pasirengę už Vilnių, už Kodenino pilį.

Suvažiavimo prezidiumas:
Pirm. **R. Skipitis.**
Vice-pirm. **St. Šakelė-Puišys**
D-ras Vaičiuška.
Sekretorius Mužuika.

Mažosios Lietuvos broliams lietuviams.

Visuotinas Šaulių Sąjungos suvažiavimas sveikina brolius Klaipėdos ir Tilžės lietuvius ir linkėja jiems sunkioje kovoje už savo tautines ir piliečines teises atsiekti musų bendrų troškimų sujungti abi musų Tėvynės dali į vieną nedalomą valstybinį vienetą.

Suvažiavimo presidiumas:
(tie patys).

Šaulių uniformai nustatyti komisija patiekia savo posėdžių pasitarimus. Kadangi suvažiavimui sunku yra apsipažinti ir įsigilinti su patiektuoju uniformos projektu, pavedama galutinai uniformą nustatyti Centro Valdybai.

Prie to turėta omenyje, kad šaulio uniforma tik per ilgesnį laiką progresuojant galutinai susidarys.

Toliau suvažiavimas nutaria pasiųsti pasveikinimus seniems garbingiems musų tautos kėlėjams ir šaulių dvasios reiškėjams d-rui Jonui Basanavičiui ir kalbininkui Jonui Jablonskiui.

Paskiau, suvažiavimą sveikina Klaipėdos krašto lietuvių jaunimo Sąjungos "Santara" Centr. Komiteto pirmininkas p. Brunnertas. Karštais žodžiais ragina artintis su Klaipėdiečiais sielomis ir mintimis, o tada tikrai įvyks visų laukiamas ir politinis Klaipėdos krašto prie savo Motinos — Lietuvos prijungimas.

Sveikinimas sutinkamas didelėmis ovacijomis.

Suvažiavimas baigia savo darbus. Paskutinis posėdis buvo daromas Universiteto rumuose. Penkių dienų darbas suvargino atstovus. Bet visuose dar matosi gyvumas. Suvažiavimo pirmininkas R. Skipitis dėkoja suvažiavimui už rimtą ir tvarkingą svarbių klausimų svarstymą ir už kvorumo išlaikymą. Reiškia gilaus įsitikinimo, kad po šio suvažiavimo bus lengviau ir geriau darbuotis visai Sąjungai.

Toliau gerb. pirmininkas taip susijudina, kad nebegali žodžio ištarti. Paskutiniais žodžiais "ačiu Jums, draugai"! Trukšmingas Valio. Perduoda Sąjungos vėliavą išrinktam į C. V. ir Garbės Nariui Vl. Putvinskiui. Šis paėmęs vėliavą į rankas, linkėja, kad šio suvažiavimo nutarimai atneštų teigiamų vaisių. Didelė vienybė, ir vienų kitais pasitikėjimas, sutartinas drausmingas veikimas, iškels musų gražią vėliavą ir obalsius. Baigdamas gerb. Putvinskis pakelia Sąjungos vėliavą augštyn ir sako: "Tegul musų obalsiai ir darbai kyla yt ši musų vėliava". Skaitlingas suvažiavimas užtraukia "Lietuva, Tėvyne musų, Tu didvyrių žemė"... Universiteto salėj suaidėjo garsas, ir suvažiavimas baigias.

Vakare, tam tyč, kauniškiai šauliai pasirupino paprašyti operos direkciją, kad specialiai suvažiavimo atstovams butų pastatyta opera "Faustas." Maloniai joje sutiko dalyvauti musų tautos operos įkurėjas, didelis dainininkas Kipras Petrauskas ir kiti žymesnieji operos dalyviai. Dideliu dėkingumu atstovai turėjo laimę pamatyti musų tautos meną. Pats įspudingiausias operos momentas buvo, tai po 4 veiksmu. Ant scenos stovi visi "Fausto" dalyviai. Pasirodo suvažiavimo pirmininkas R. Skipitis. Pasako trumpą turiningą prakalbelę: — Šauliai ėmėsi ginklo, kad iškovotų teisę buti žmonėmis; menininkai — žmogaus širdį, sielą ir jausmus kelia ir puošia. Žengia prie gerb. K. Petrausko, prisega jam specialiai padirbtą sidabrinį šaulio ženklą, su, antroje pusėje, parašu: "Atminčiai Kiprui Petrauskui — Lietuvos Šauliai. 1922. 3-VII" ir įteikia papuoštą knygą adresą su tokiais židžiais:

"Pirmajam Lietuvos Operos Artistui, Kiprui Petrauskui.

Pirmajam laiku, pirmajam dovana. Šauliai ir Operas. Marsas ir muzos.

Nuopelnų pilnas pilietis ir tėvynės viltis — jaunuomenė. Iš tų kontrastų mes norime padaryti sintezę, idant iš jos gautume —žmogų.

Marso tarnai daro žmogų, kad jis galėtų drąsiai galvą aukštyn atmetęs vaikščioti, savo nepažemintą vertybę jausti.

Muzų tarnai daro žmogų, kad jis taptų savęs vertas.

Šauliai sako: leiskite Lietuviams žmonėmis buti.

Artistas sako: tai bukite gi, supratę grožę, susiminkštinę širdis.

Mylimasis pilieti — Dainiau! Kiek saldžių valandų esi mums davęs, kiek kartų susigraudinimo ašarą reikėjo praryti, kad kiti jos nematytų, o ji skęsdama mums į vidų, plonino storą musų žievę, švelnino širdį..

Ir dabar, spręsdami savo šiurkščias pareigas, mes savo instinktu pasvirome į Tave, Dainiau ir Tavo Draugus, jieškodamies pusiausviros. Ir jus mums pritarėte, neatsisakėte pradžiuginti daugumą, rasit, pirmą sykį per jų amžių tokiu budu...

Tat pagavote musų širdis, ir mes tikrų tikriausiais jausmais šaukiame:

Valio Nepriklausoma Lietuva ir šalia jos—

Valio Didis jos Artistas Kipras Petrauskas ir jo verti Lietuvos Operos Draugai!"

Paskiau sušunka — valio musų operos kurėjas Kipras Petrauskas ir visi jos dalyviai!

Pilnutėlis teatras publikos didžiausiomis ovacijomis reiškė dėkingumo jausmus gerbiamiems menininkams.

(Galas.)

MOTERŲ SKYRIUS

Veda Južė Rauktytė, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

RINKIMAMS BESIARTINANT

Laikas permainyt oficiozus užimančius svarbiausias vietas organizacijoj jau prisiartino, ir su juom laikas gilaus svarstymo ir apsižiurėjimo. Senieji valdybos nariai, dirbę per visus metus, baigia savo užduotis, ruošia raportus. O tie, kurie jaučiasi esančiais narių akyse kaipo atatinkami kandidatai, sparčiau dirba parodymui savo tinkamybės. Dabar, kiekvienas narys yra svarbus savyje. Nuo jo priguli organizacijos gerovė ir sveikata. Jo vienas žodis gali įstumt visą organizaciją į rankas "geradėjų," kuriems rupi vien Ego ir kišenius.

Iš anksto jau reikėjo nužiurėt tokius, kurie iš tikros širdies triusiasi visų naudai, neatkreipdami domės į save; kurie šaltai permato dalykus; kurie yra pasiryžę iškelt organizaciją iki augščiausiam laipsniui. Kiekvieną perstatytą ar nužiurėtą kandidatą reikia ištyrinėt atydžiai, nes kartais gali buti vilkas avies kailyje, kursai nakties tylumoj gali padaryt neatitaisomą blėdį.

Sesers, dabar yra laikas parodyt savo galę. Mes sudarom nemažą dalį spėkų. Mes turime didesnes įtekmes ant vyrų, negu jie ant mus. Yra žinomas faktas, kad vyrai lengviau suvyliojami prižadais auksinės ateities, ir kad greičiau įsikarščiuoja negu moterįs. Jos per šimtmečius auklėjo pasaulį ir iš patyrimo žiuri šalčiau į ateitį, permato viską, ir geriau pažįsta žmogų.

Tad, nuo mus priklauso išrinkimas atsakančios valdybos dėl A. L. T. S. ateinantiems metams. Išrinkim tokius, kurie tikrai atstovaus mus ir rupinsis mus visų gerove. Žiurėkim, kad nei viena nepraleistų centro nominacijų bei rinkimų. Tokiu budu, kiekvienos užduotis bus atlikta ir pageidaujama gera valdyba bus užtikrinta.

J.

SVETINGUMAS.

Mes, lietuviai, visuomet mylėjom savo svečią ir stengėmės jam suteikti smagumą visame kame. Valgis turėjo svarbią vietą, išreikšdamas tikrą mierį šeimininko gerų jausmų. Todėlei, vaišės susidarė iš skanių kasnelių, kurie buvo linksmai ir gražiai prieš svečią padėti. Ir svečias gėrėjosi svetingumu ir stengėsi tai parodyti. Čia jausmai užėmė daug didesnę vietą ir vertę negu pačios vaišės. Svečias apleisdamas savo geraširdžius, žinojo jogei draugiški ryšiai abiejose pusėse buvo kiek nors stipresni negu buvo pirm šio pasimatymo. Ir kodėl ne? Ar nematė, vienas ir kitas šypsoje, kalboje, ir rankų spaudime, ano širdį? Žinoma! Atvirumas daug savo pusėn patraukia.

Tai vienas lakštas Lietuvos lietuvių gyvenime.

Verskime toliau. Daug, daug kartų tas pats atsikartoja.

A, štai knyga Amerikos lietuvių gyvenimo. Ką mes čia rasime? Dieve duok, kad nors truputėlį pasiektų tą medžiagą, kuri sudarė tokią puikią ir pavyzdingą pradžią.

Taip, ją galima pažinti, nors ir perdirbtą. Gal tai aplinkybių vaisius — perdirbimas. Bet ir tie patįs žmonės, nors ne visi, noriai ar nenoriai, leidžia išsprukti per pirštus tą ilgai gerbiamą, tą puikų, pilną širdį, lietuvišką svetingumą.

Kurių tarpe šioje knygoje esi?

Praurimos Ruta.

GERAI SUTAISYTAS SĄRAŠAS DĖL PIETŲ.

Pomidorų sriuba su miežiais. Kumpis su suriu. Afrikoniškas obulių pajus. Žali agurkai su rugščia smetona. Kava ar Kakao.

Pomidorų sriuba. Pamirkyk ¼ puoduko miežių šaltam vandenyj keletą valandų. Sudėk į puodą miežius ir 1 blėtę pomidorų (tomeičių) ar 4 šviežius pomidorus, 2 šaukštu svoguno sulties, 1 šaukštą sukapotų petruškų (parsley), 2 šaukštuku druskos, žiupsniuką pipirų, 1 šaukštą cukraus, ir babkos lapų. Pavirink viską apie valandą ir pusę, kol miežiai minkšti. Pridėk 1½ puoduko karšto pieno. Virinant, reikia nuolat maišyt, kad nepridegtų.

Kumpis su suriu. Ištarpyk apie 4 šaukštus sviesto. Atpiauk kokias šešias riekutes duonos, ir pamirkyk vieną šoną kiekvienos riekutės į sviestą, apibarstyk su tarkuotu geltonu suriu, ir įdėk į taukuotą blėtę. Ant kožnos riekutės, uždėkit gerą šmotą virinto kumpio (ham) ir uždengkit su kita riekute, panašiai pamirkyta svieste ir apibarstytu suriu. Likusį sviestą užpilk ant duonos ir kepk karštam pečiuje apie 10 minutų, kol paruduos.

Afrikoniškas obuoliu pajus. Pavirink ¾ puoduko vandens ir ½ puoduko cukraus tris minutas. Supiaustyk 4 obuolius ir virint padarytame sirupe kelias minutas. Sukapuokit smulkiai ½ puoduko riešutų (walnuts), ir supiaustyk du trečiadalius puoduko datulių (dates). Prirengt tešlą, kaip paprastai dėl pajų. Ant jos uždėkit po vieną eilę obuolių, riešutų ir datulių, kol išvartota. Užpilkit 2 šaukštu citrino sulties, ir likusį sirupą. Uždengt tešlą, ir kept 45 minutas karštam pečiuje.

JUOKŲ SKYRIUS

TĖVO SU MAIKIU PASIKALBĖJIMAS

—Hello, Maike! Na tai ko tu čia žiopsai ant kampo stovėdamas?

—Tai nieko, Tėve, taip sau stoviu ir viskas.

—Skiuzmi, Maike, aš pamaniau, kad tavo višta ištrukus išlėkė, tai tu galvą užvertęs žvalgaisi kur ji nutups.

—Tylėk, Tėve! Jei nori tai su manim rimtai kalbėk, o jei ne, tai daugiaus tu manęs nematysi!

—Tai nieko, Maike. Nereikia pykti, juk geras pasikalbėjimas yra naudingas.

—Aš žinau, Tėve, kad naudingas, bet kad tu kas kart vis perdaug pradedi filozofuoti.

—Kaip tai pilvasopuoti? Juk mano pilvas yra sveikas.

—Ne pilvassopuoti, bet filosofuoti, sakau.

—Skiuzmi, Maike, aš nenugirdau.

—Bet pasakyk man, Tėve, iškur tu parkeliauji taip sudulkėjęs?

—Matai, Maike, tu žinai, kad aš esu vyčių generolas, tai buvau savo vaisko manebruose Ditroit, Mišiugane,

—Na tai papasakok, Tėve, ką svarbaus jus ten atžymėjote?

—O, labai daug, Maike. Gavau tokius įspudžius, kuriuos nepamiršiu per visą savo amžių.

—Atrodo, kad gerus įspudžius gavai, nes vos tik kojas pavelki.

—Šarap, Maike! Kaip tu drįsti taip sakyti ant manęs? Tas nieko nereiškia, kad man kojos skauda, bet mano rankos yra tvirtos, išsitraukęs šoblę kai nersiu, tai iš tavo kišenių visi lenkiški kiaušiniai išsitaškys!

—Nėra ko pykti, Tėve. Papasakok visus įspudžius. Ar tik ne pėsčias pardrožiai iš Detroito, kad taip atrodai suvargęs?

—Ne, Maike. Aš parvažiavau važiuotas, bet man ten menebruose biskį nepavyko.

—Tai kas atsitiko?

—Atsitiko taip, Maike. Kada suvažiavo visos musų rotos, tai pradėjome daryti manebrus, kuri musų vaisko rota geriausia išlavinta, kad tos rotos patveibelis butų galima apdovanoti Čarneckio-Kemėčio pašventintais kryžiais.

—Ar tai ir Čarneckis buvo?

—Šiur kad buvo. Tik nepertrauk man kalbos, duok paaiškinti.

—Gerai, Tėve, klausau.

—Pirmiausiai visi susikamandavojome, kaip reikia bėgti, jei priešą pamatytume. Aš, kaipo generolas, norėdamas parodyti savo krabrastį, leidausi pirmiausia.

Bebėgant pribėgome tokią tvorą, per kurią reikėjo šokti. Šokdamas kaip kritau ant akmens, tai net akyse sužaibavo ir nusimušiau strėnas.

—Puikus iš tavęs generolas, Tėve! Vieton kad mokyti savo vaiską, kaip užpulti priešą, tai tu mokini bėgti, ir pats bėgdamas kotik sprandą nenusisukai.

—Bet, klausyk, Maike. Juk tu pats daugel kartų man sakei, kad karės nėra reikalingos, tai kam dabar primeni, kad mokytis užpulti priešą?

—Taip, Tėve. Aš buvau ir esu tos nuomonės, kad karės nereikalingos.

—Palauk, Maike. Aš gerai suprantu tą tavo nuomonę. Tu priešingas karei dėlto, kad bijai, kad mes ją nepaskelbtume tavo draugams lenkams, tuokart ir tavo vištai butų riestai.

—Jie man, Tėve, jokie draugai nėra.

—Kamgi giniesi, Maike? jeigu jie nebutų tavo draugai, tai tu su jais nevalgytum košės iš vieno puodo.

—Kada tu mane matei valgant?

—Tas nieko, Maike, kad nemačiau, bet spaudinimas jusų abėjų gazietų ant vienos mašinos reiškia vieną ir tą patį.

—Bet jie užtai užmoka.

—Nugi matai, Maike. Tu kovojai ir prieš kapitalistus, sakydamas, kad esi priešingas kapitalui, na, bekovodamas po tokiu obalsiu, susigaudei dolerius iš darbininkų kišenių, už tuos dolerius išsistatei sau raudondvarį ir gyveni kaipo buržujus. Tavo namas yra vertas kelių dešimčių tukstančių, na, o ką gero turi tie darbininkai, kurie klausė tavęs? Juk jie šiandien kaip buvo, taip ir yra biedni, jų kišeniai tušti, o tu už jų pinigus išsistatei namą į jį šiandien įsileidai lenkus, kurie yra didžiausi lietuvių darbininkų priešai, jie stengiasi pavergti Lietuvą ir lietuvius pasidaryti savo kumečiais. Tu į tai neatsižvelgi. Tu eini ten, kur skamba doleris, arba matosi lenkiška markė. Taip atrodo, kad tu kaiptik ir nori, kad Lietuvą valdytų lenkai, nes per lenkų malonę tu susikrovęs tukstančius, manai važiuoti Lietuvon ir ten atidaryti popieros fabriką, kad paskui su kitais kokiais Krokoviakais ar Varšaviakais turėti kelis desėtkus ar šimtus vergų! Tik pamąstyk, Maike: argi gali buti didesnis kapitalistiškas apetitas, kaip kad tu dabar turi? Argi ne su tokiais pat tikslais šiandien yra praturtę Morganai, Rockefeleriai ir kiti? Jeigu tavo yra tokis apetitas, kam tu apgaudinėji darbininkus? Kam juos klaidingai suvadžioti? Jeigu tu už darbininkų pinigus išsistatei sau raudoną murą, tai kodėl tu į jį suleidai tų pačių darbininkų priešus, kurie susėdę tavo name kasdieną galvoja, kaip užnerti kilpą ant lietuvio kaklo? Argi tavo sąžinė gali buti rami? argi darbininkas toliaus gali pasitikėti tavimi?

—Tu, Tėve, perdaug kišiesi į mano biznio reikalus. Jeigu aš turiu tuščią kambarį, tai kodėl aš jį negaliu išrandavoti?

—Taip, Maike. Tu turi tiesą išrandavoti, bet butų atsiradę, kas jį paimtų ir be lenkų. Priegtam, So. Bostone, kaipo didelėje lietuvių kolionijoje, nėra lietuviškos skaityklos. Argi tu, turėdamas liuosą kambarį, negalėjai įrengti skaityklą ir kokius sporto dalykus, kur čia augęs jaunimas galėtų pasilinksminti, galėtų paskaityti knygų ir siekti prie apšvietos? Tu tuomi butume pasitarnavęs lietuvių tautai, nevieną butum ištraukęs iš ištautėjimo bangų, už tai tau butų visi dėkingi buvę, o dabar su pasipiktinimu visi žiuri į tave, kaipo negeistiną gaivalą.

—Tu, Tėve, su tais savo pamokslais visai iškrypai iš temos. Buvai pradėjęs aiškinti apie savo vaisko manebrus, nukrypai visai kiton pusėn, bardamas mane. Iš tų visų tavo išvadžiojimų aš jaučiuosi kaltas, ir kaskart jau pradedame jausti, kad mažiau skaito musų laikraštį, negu kad pirmiaus skaitydavo. Tik nors tu, Tėve, duok man ramybę. Verčiaus daugiaus papasakok apie savo vaisko manebrus.

—Apie viską papasakot, Maike, užimtų labai daug laiko. Mat mes padarėme daug svarbių nutarimų. Kada sueisime kitą kartą, tai papasakosiu, kaip mes nutarėme apskelbti Amerikai karę ir kaip į bažnyčią aš atvedžiau Čarneckį, kad pasimelstų ir Dievas geriau jam padėtų prisirengti prie tos karės. Dabar aš esu labai pavargęs, tai eisiu pasilsėti.

—Klausyk, Tėve. Ar eisi į Federacijos ir Sąjungos seimus, kurie šią nedėlią yra So. Bostone?

—Šiur, Maike, kad eisiu! Aš dėlto ir parsiskubinau, kad dalyvauti. Turiu įteikti prašymą, kad musų vaiskui iš Tautos Pondo paaukuotų pinigų nusipirkti arbatą arba ormilą.

—Aš nesuprantų, ką tu, tėve, sakei. Ar tu norėjai pasakyti, kad prašysi iš Tautos Fondo pinigų nusipirkti amatą arba orlaivį?

—Taip, taip, Maike. Mat aš ant atminties nežinau, kaip tokie tinksai vadinasi.

—Kaip pasirodo, tai jus, Tėve, pradedate ginkluotis.

—Šiur, Maike! Dabar Lietuvoje artinas rinkimai, tai jeigu tik bedieviai paims viršų, tai mes visi apsiginklavę ir traukiame sugriauti jų valdžią.

—Ar nežinai, Tėve, kas daugiaus čia dalyvaus jusų seimuose? Ar bus ir Gudas su Kneižiuku?

—Koks Brudas su Kreiziuku?

—Ne Brudas su Kreiziuku, bet Gudas su Kneižiuku!

—O šiur, Maike, kad jie dalyvaus, nes jie yra musų gazietos redaktoriai. Skiuzmi, kad aš nenugirdau. Mat kaip prisitrenkiau, tai neprigirdžiu.

—Na tai keliauk, Tėve, pasilsėti.

—Bet kodėl tu, Maike, nesiskubini savo vištą pažiurėt?

—Jau padariau klėtką, tai ji niekur neišlėks.

—O gal apleidai ją perėt?

—Aš manau, Tėve.

—Kaip išperės, tai vieną vištuką užmušęs ir man duosi taukų strėnoms ištepti — sako, kad nuo lenkiškos vištos taukų pamačina. Gudbai, Maike, pasikalbėsime kitą kartą.

GIRKALNIŠKIS.

CHICAGOS ŽINIOS.

"Naujienos" No. 199-me rašo: "American Giants parke, 39 gat. ir Wentworth ave., tapo užmuštas James Hydecker, 12 m. amžiaus vaikas bolės."

Pas mus tik vaikai turi boles, bet kad bolės turėtų vaikus — girdėti ikišiol neteko.

Toliaus tam pačiam to laikraščio numeryj telps apgarsinimas: "Ačiu visiems ėjusiems pas mane skustis ir plaukus kirptis. Šiuomi pranešu, kad persikėliau nuo 3416 S. Wallace St., ant 5615 Wentworth Ave. Todėl, visi lietuviai ir lietuvės meldžiami užeiti apsikirpti **be apsiskusti. Darbą gvarantuoju.** Wm. Conrod, 5615 Wentworth Ave."

Bostonietės dar tik kerpasi.

Baltrus.

MUSŲ GYVENIMO AMERIKOJE APŽVALGA.

(Seka nuo 3 pusl.)

Toliaus, Washingtone stengiamos apsistatyti tokiais žmonėmis, kurie yra tiktai klerikalų partijos tarnai, neatsižvelgiant, ar jie yra tinkami darbui, ar ne. Taip, nesenai priimta darban Molis-Mulevičius, kurs, ant nelaimės taisyklingai ir lietuviškai rašyti nemoka. Taip sau, anot šnektos, Molio Motiejus. Informacijos Biuras pavesta vesti žinomajam Kemėšiui, kurs netik yra nemylimas liberalų visuomenės, bet ir savo srovėje turi daugybę priešų dėl savo netakto, dėl to, kad kunigo sutaną nori pakeisti diplomato mantija. Jo provokaciniai dažnai raštai, išeinanti iš Informacijų Biuro, negali atnešti valstybei nei garbės, nei naudos.

Kai kurių prisibijoma, kad Čarneckis, jei dar ilgiau pabus Washingtone, nepamirš ir Mastausko: ir šis žmogus moka nepamiršti savęs. Visuomenė stebisi dėl šitos aplinkybės: Lietuvos užsienių reikalų ministeris Purickis, skirdamas Mastauską, po Stulginsko spaudimu, atstovybės personalan, yra parašęs ant paskyrimo dokumento, kad jo nepažįsta ir už jį atsakomybės neima. Tuo tarpu toks Mastauskas veda juridinį skyrių, kuriame yra visa eilė visiškai privačių bylų, neturinčių nieko bendro su valstybe. Keno naudon tos bylos vedama? Ar Mastauskas yra advakatas ir ar turi teisės tas bylas Jungt. Valstybių teisme ginti? Keno naudon eis honoraras už tų bylų vedimą, ar valstybei, ar Mastauskui? Kas yra lietuvių visuomenės gyvenime Mastauskas? Iš kur jis atsirado? Ligi 1916—1917 metų niekas nebuvo girdėjęs apie jokį Mastauską, — jis išdygo, kuomet atsirado lietuvių visuomenėje fondai ir pinigai, iš kurių galima turėti atlyginimas, tuo gi tarpu Amerikoje yra visa eilė darbuotojų, tarnavusių Lietuvos nepriklausomybei, Lietuvos kulturai per ilgus metus be jokių atlyginimų, visiškai nejieškančių asmeninės naudos. Dėlko tie darbuotojai pamiršti? Dėlko neįtraukiama jų darban tos valstybės naudai, kurios idealais jie gyveno ir trusėsi?

DARGVAINIS.

Kur Gauti "Sandara"

Pavienius num. galima gauti kožną savaitę už 5 centus, sekančiose

BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad Ave.

CLEVELAND, OHIO.
"Dirva", 7907 Superior Ave.
P. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave

CHICAGO, ILL.
J. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St
Dr. K. Drangelis % Venta Drug Store 4101 S. Francisco Ave.,
V. J. Andriulis, 2041 S. Ruble St
F. A. Juozapaitis, 4559 S. Hermitage Ave.

MONTELLO, MASS.
D. Kella, 9 Aarthur St.
A. M. Lanška, 672 N. Main St.
P. Batkevičia, 678 Main St.

NEW HAVEN, CONN.
K. Makarevičius, 255 Wallace St.

LAWRENCE, MASS.
J. J. Urbszo & Co. 101 Oak St.
Lithuanian Sales Corp., 70 Lawrence St.

BROOKLYN, N. Y.
J. Pasniewsky, 87 Grand St.
"Vienybė" P. Co., 193 Grand St.
J. Mickevičius, 59 Harkins Lane

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury St.

BOSTON 16, MASS.
J. B. Reinetz, 84 Salem St.

Draugysčių Domie!

"Gydytojas" platina sveikatos dėsnius netik spausdintu žodžiu, bet jau pasirengęs skleisti sveikatos principus gyvu žodžiu: "PASKAITOMIS - PRELEKCIJOMIS."

Draugystės, norinčios tokių paskaitų, malonėkite kreiptis "Gydytojo" Administracijon:

"GYDYTOJAS"
3310 S. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti

Ruffles

pleiskanų mirtinąjį priešą.

Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.

Kaina 65c. aptiekose, arba prisiųskite 75c. tiesiai į labaratorija.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

Didžiausis Pasirinkimas!

Muzikališkų instrumentų naujausios išdirbystės, armonikų, koncertinų, smuikų, rekordų visokioms kalboms, gramafonų ir auksinių visokių daiktų, žiedų ir laikrodėlių. Taipgi sutaisom viską, kam kas reikia, o ypatingai muzikališkus instrumentus ir prisiunčiam į kitus miestus, kam ko reikia.

K. PIKIEL,

1907 S. Halsted St., **Chicago, Ill.**

NAUJOS KNYGOS!

Sulaukus vasaros dienas, jas praleidžiame kiekvienas išėję į laukus, o kad brangų laiką neleisti uždyką, ir kad jį sunaudoti geriems tikslams, tai patariame sandariečiams ir skaitytojams įsigyti šias naujas knygas:

LYTIES MOKSLAS

Milžiniška knyga, 400 puslapių su daugybe paveikslų, kuri yra brangiu turtu kiekvienai šeimynai, tvirtuose skuros apdaruose **$7.00.**

KITAS KARAS

Ką-tik iš spaudos, T. M. D. leidinys, labai naudinga visiems perskaityti 142 puslapių. **Kaina 75c.**

Tad pasiskubinkite jas įsigyti, nes greitai jų gali pritrukti. Su užsakymais siųskite ir pinigus:

"SANDARA,"

327 E Street, **So. Boston. Mass**

Jau Gatava

NAUJA KNYGA!

PRABENGTIS LIETUVIŲ TAUTOS SENOVĖJE,

Parašė Dr. J. Šlupas.

Formatas 9X12, 47 puslapių tik 25c.

Ši nauja knyga tik užbaigta spausdinti. Joje nušviečiama visų Prabengtis Liet. Taut. Senovėje. Visos jos giminingos tautos, jų kovos ir tt. Naudinga kiekvienam lietuviui. Tad papuošk savo knygynėlį su šia nauja knyga.

"SANDARA"

327 E St., **So. Boston, Mass.**

Nauji Raštai

telpa kiekviename "Vienybės numery. Jie atvaizduoja ir gvildena netik dabartinius kasdieninius reikalus, bet ir senovės istorijos nuotikius, senovės tikybas, žmonių gyvenimą ir mintis. Pavyzdžiu, paskutiniu laiku "Vienybėje" tilpo raštai apie: Graikų Mytologiją, Kas yra Kiropraktija ir Osteopatija, Kokios Tautos Gyvena Mažojoje Azijoje, keletas apysakų iš kroatų gyvenimo, Šiaurės Miškuose (apie Čaikovskio valdžią Arkabgelske).

Ateityj eis sekanti raštai: St. Mihausko (Autorius Šiaurės Miškai), Mano Tarnyba Raudonoje Armijoje. Spano Rivas sujudinanti drama.

KLERIKALIZMO NAGAI.
(Vertimas Šaruno)

Beto "Vienybei" rašo pasižymėję Amerikos rašėjai: A. A. Tulis, Pr. Bajoras, Šarunas, M. Tarabilda ir k. feljetonistai. Iš Lietuvos politikos žinių praneša: J. Vileišis, P. Norkus, P. Rimkus, ir kiti.

"Vienybė" išeina du sykiu į sąvaitę i r kainuoja metams $3.50, pusmečiui, $1.75. Susipažinimui keturiems mėnesiams $1.00.

"VIENYBĖ"

193 GRAND ST., BROOKLYN, N. J.

"Lietuvos Ukininkas"

Išrašykite Lietuvon savo giminėms, kaimynams ir pažįstamiems, patys skaitykite ir platinkite ...."LIETUVOS UKININKĄ"

Seniausį ir didžiausį progresyvių Lietuvos darbo žmonių laikraštį. KURIS teisingai ir aiškiai aprašo valstiečių ir kitų darbo žmonių vargus, iškelia aikštėn negerus valdžios darbus, kovoja su šėlstančiu Lietuvoje klerikalizmu. Skaitytojams duoda advokatai patarimų teisių klausimais, bylų vedime, agronomai ukio klausimais, veterinoriai gyvulių auginime ir gydyme, daktarai sveikatos klausimais ir šiaip įvairių įvairiausiais gyvenimo reikalais. Per metus duoda savo skaitytojams apie 4000 patarimų iš jų įvairiais klausimais nemaža tenka amerikiečiams.

"Lietuvos Ukininko" prenumeratoriai per metus gauna:
52 num. **"Lietuvos Ukininko"** su šiais priedais:
24 num. **"Žemė"** geriausio ukio laikraščio.
24 num. **"Jaunimo"** pažangiojo Lietuvos jaunimo laikraštis, kuris ragina jaunimą lavintis, dorai gyventi ir tt.
24 num. **"Savivaldybės ir Koperacija."**
6 num. **"Sveikata." Žmonių sveikatos** laikraštis daktarų vedamas.
Kalendorius. Didelis **"Lietuvos Ukininko".** Leidžia "Varpo" B-vė.
"Lietuvos Ukininko" kaina: metams 80 auks., pusei metų — 42 auks., 3 mėn. — 22 auks., atskiras numeris 2 auksinai.
Amerikoje: metams — 2 dol., pusei metų — 1 dol.
ADRESAS: "Lietuvos Ukininkas", Laisvės Alėja Nr. 60, KAUNAS.
Amerikoje galima gauti pavieniais num. ir užsirašyti šiose vietose:
So. Boston, Mass. "Sandara," 327 E Street,
New York, N. Y. Vasiliauskas, 307 West 30-th St.,
Chicago, Ill. "Naujienose" 1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. "Aušros Knygynas" 3210 So. Halsted St.,
E. St. Louis, Ill. Jonas Žičkus, 539 Collinsville Ave.,
Rockford, Ill. Petras Kutra, 1012 Main St.,
ir A. L. T. Sandaros kuopose. (31)

NEGAIŠK LAIKO, UŽSIRAŠYK SAU IR SAVIŠKIAMS ŠIANDIEN.

Lietuviai Amerikoje

PITTSBURGH, PA.

"Laisvės" No. 195 'Buvęs Kairysis" rauda, buk: "Šiandien jau mes praradome tą dirvą, kurią buvom per energišką veikimą užkariavę nuo tautininkų ir klerikalų."

Taip, ištikrųjų, jus ją jau praradot ir daugiau jos neatgausit, nes antru kart nepasiseks taip suvadžiot žmonės, kaip pora metų atgal.

Kada buvo pakilęs upas žmonėse, kad komunizmas užviešpataus, tai tarpe tamsesnių žmonelių rusų agentėliai rado pritarėjų ir juos pagavo į savo kilpas. Tuo pradėjo griovimo darbą; jiems pasisekė kelias draugijas visai užvaldyti ir privaryt prie bankruto. Taip jie padarė su L. Koop. D-ja: paėmę į savo rankas taip prigyveno, kad šiandie Kooperacija merdžia ir kas-žin ar atsitaisys kada. Jie kone tą patį padarė ir su L. M. D-ja, berengdami rusų revoliucijos sukaktuves L. M. D-jos vardu — gerai, kad da tarpe L. M. D. buvo įtenkmingų narių, kurie gerai pasipažino su valdžia, tai liko neuždarytas L. M. D. namas. Taip pat ištraukė iš A. P. L. A. 7 kuopos $1,300.00. Beet priežodis sako: viskam turi but galas; taip ir rusų agentams priėjo galas. Žmonės, kurie buvo suvilioti, apleidžia jų A.L.D.L.D. ir LMP. kuopas, pamatę, koks jų pasitarnavimas ir kas jiems rupi. "Darbininkai, mes darbininkai!" Kada plieno streikas iškilo, tai tuo visi agentėliai ir restoranų indų mazgotojai prie plieno darbininkų, tuo į komitetą, tuo streikieriai! Čia tuo aukų atsirado tuos darbininkus šelpti. Bet tikriems streikieriams, kurie visada plieno dirbtuvėse dirbo, pašalpos neteko, o jei teko, tai labai mažai, ir šiandie niekas nežino, kaip pabaigta su likusiais pinigais. Todėl bereikalo "Buvęs Kairysis" rauda, kad jų užimta pozicija žlugo, kad daugiau nebegalima užimt. Tik vieną sykį gali žmogų prigauti, bet ne visada. Šiandie žmonės pradeda prasiblaivyt ir protaut, ir jau jokiais rojais neprigausi daugiau jų. Todėl bėga nuo komunistų ir dedasi prie Sandariečių, kur sveika mintis, kur dirbama savo šaliai, savo tėvynei ir lietuviams, o ne svetimiems, kurie buvo mus pavergę per šimtmečius ir, jei tik gautų progą, ir vėl pavergtų.

Todėl nedyvai, kad tokie rusų agentukai ir rauda, tuo raudos ir jų visos įstaigos, kaip tik nustos biznį iš to darę, nes lietuviai nustos juos aklai sekę ir pradės dirbt savo tautai, savo žmonėms.

Sandarietis.

SCRANTON, PA.

Puikus išvažiavimas.

Rugp. 20 d. Lietuvių Dailės Mylėtojų Draugija turėjo puikų išvažiavimą Lake Lodare Parke. 9 val. ryte susirinko gražus burelis minėtos Draugijėlės narių ir keletas svečių ir susėdę į didelį motorinį vežimą dainuodami nuvažiavo Lake Lodare link. Nors oras tą dieną buvo gana šaltas, bet dalyvaujantieji linksminosi kopuikiausia įvairiais žaislais, šokiais, lenktynėmis ir tam panašiai.

Pavakare ant žalios pievelės išpildė gražų programą. Pirmiausia visi sustoję į ratą padainavo "Lietuva, Tėvyne Musų," paskui sekė įvairios dainos, prakalbėlės. Ypač atsižymėjo su dainomis panelės J. Staliniutė, M. Medeliutė ir J. Navitskas, sudainuodami keletą duetų ir solo. plė P. Kaunickiutė nedideliu, bet maloniu balseliu padainavo dainelę, kurią neseniai iš Lietuvos atsivežė: "Vai mieli broliai, kas pasidarė? Musų Lietuvą apsiautė karas." P-lė P. Kaunickiutė dar tik kelios sąvaitės atvyko iš Tėvynės Lietuvos ir jau yra DMD. narė.

Pabaigę programą, visi kolinksmiausia dainuodami grįžome namo. Geistina, kad kodaugiausia butų tokių išvažiavimų, nes per tokius išvažiavimus ko arčiausia galima susidraugauti vieniems su kitais, atsiminti ir apdainuoti musų Brangią Bočių šalelę ir košvariausia draugiškai laiką praleisti.

A. Kubilius.

NEW BRITAIN, CONN.

Pripažinus Lietuvą Suvienytoms Valstijoms liepos 28 d., čia buvo gauta telegramai iš Lietuvos Atstovybės Amerikoje kun. E. V. Grikio ir A. J. Krusino, L. L. Paskolos stoties raštininko su pakvietimu rengtis prie apvaikščiojimo rugpiučio 6 d. Vietinių lietuvių susirinkimas įvyko liepos 31 d. Susirinkimą atidarė kun. Grikis, vietinis klebonas, išrinkta vakaro prezidiumas: pirmsėdis kun. E. V. Grikis, vicepirm. Jonas Skritulskis, raštininkas A. J. Krušinis, iždininkas Juozas Maloška. Vienbalsiai nutarta rengti parodą ir parinkti aukų susirinkime. Surinkta keletas šimtų dolerių, su keliais vakarais surinkome $753.05, kas uždengė visas lėšas ir dar liko.

Rugpiučio 6 d. susirinko didelis lietuvių burys prie Tautiško namo ir pradėjo maršuoti 4-tą valandą po pietų. Paroda susidarė sekančiai: du benai ir trys flotai. Turiu prisiminti, kad pirmutinė paroda buvo tokia didelė iš vienos tautos žmonių, nes kartu ir dalyvavo Bristolio ir Forestviles lietuviai; didelis burys special trukyje atvažiavo, atsiveždamas savo beną.

Po parodai sugrįžus į Lietuvių svetainę kalbėjo miesto majoras ir miesto advokatas, ištardami gerus linkėjimus naujai respublikai. Taipgi kalbėjo klebonas Grikis, Jonas Skritulskas, Jonas Mikalauskas, Juozas Maloskas. Pirmininkas įnešė, kad reikia surengti New Britain tag day rugpiučio 19 d. — tas likos užgirta per publiką.

Ta pati komisija sušaukė susirinkimą, užkvietė jaunas merginas ir moteris prie parinkimo aukų. Norint nedidelis skaičius buvo, bet didelį darbą atliko, nes surinko Tėvynei aukų $1019.62. Dar turiu paminėti, kad buvo skirtos trys dovanos: pirma penki doleriai, antra trys, trečia — du doleriai. Išlaimėjo pirmą dovaną M. Pituskiutė, antrą —Ona Makuliutė, trečią —Ona Valinčiutė. Aukos pasiųstos tiesiai per Baltic States Banką New York Lietuvos Valstybiniam Universitetui vardu Rec. Prof. Šimkaus Kaunan.

A. J. Krušinis.

CHICAGO, ILL.

"Žemaitijos" reikalai.

Rugpiučio 23 d. "Žemaitijos" L. V. Komitetas Chicagoj laikė posėdį Mark White skvėro Parkiuko svetainėje.

Svarbiausiu ir opiausiu dalyku, kurį šiame posėdyje reikėjo aptarti ir išrišti, — buvo klausimas, kaip patenkinti visas atsišaukusias į "Žemaitiją" kulturos —apšvietos įstaigas. Iš sekretoriaus raporto paaiškėjo, kad nuo Draugijos įsteigimo dienos, butent nuo Sausio 9 d. š. m., iki šiam laikui gauta iš Lietuvos (Kauno rėdybos) 20 atsišaukimų, kurių 5 priklauso jaunimo organizacijoms, 4 — skaitykloms ir knygynams prie mokyklų įvairios rušies, 2 — valstybės knygyno skyriams, 3 — skaitykloms prie kariškų įstaigų, 4 — šiaip jau kulturos — apšvietos įstaigoms ir 2 — pavieniams asmenims, kurie šaukiasi pagelbos jų steigiamiems knygynams. Da gauta vienas laiškas iš Suvalkų rėd. ir keletas laiškų be pašto ženklelių grąžinta atgal jų siuntėjams. Trumpame laike patenkinti visų tų organizacijų prašymus, "Žemaitija" neišgali, o sužinoti, kuriems iš atsišaukusių labiau reikalinga pagelba — irgi neturi galimybės. Po ilgo ir visapusiško apsvarstymo šiuo klausimu priimtas sekantis patvarkymas: Atsižvelgiant į tą, kad dauguma atsišaukusių į "Žemaitiją" organizacijų yra žinioj Lietuvos mokytojų prof. Sąjungos ir Liet. J. Sąjungos centrų, L. V. Komitetas, norėdamas, kad kiekvienas aukojamas apšvietai per musų Draugiją amerikiečio centas arba knyga atneštų kodaugiausia naudos Lietuvos žmonėms,— nutarė visą surinktą ir renkamą literaturą siųsti minėtų Sąjungų centrams, kiekvienam jų maž-daug po pusę surinktos literaturos. Šitų Sąjungų centrai, gaunamą iš "Žemaitijos' literaturą savitai skirsto jų žinioj esančioms ir labiau pagelbos reikalingoms, bet tik Kauno rėd. egzistuojančioms kulturos —apšvietos įstaigoms; jeigu pagelbos reikalingumas vienodas— pirmenybė duodama toms organizacijoms, kurios yra atsišaukusios į "Žemaitiją." Išimtis daroma tik toms knygoms, kuriose užrašyta, kokiai kulturos —apšvietos įstaigai aukojama: jos turi buti perduotos, kam skiriama.

Daugiau šiame pasėdyj buvo svarstoma kaslink praplėtimo "Žemaitijos" veikimo. Šiam klausimui, o taipgi ir kitiems svarbiems ir neatidėtiniems reikalams išrišti, — nutarta sušaukti visuotiną "Žemaitijos" narių susirinkimą. Susirinkimas įvyks rugsėjo 27 d. paprastoj vietoj.

L. Apolis, sekr.

A.L.T.S. REIKALAI.

PALIKIME "SANDARĄ" ANT VIETOS, BOSTONE.

Brolis Petras P. Jaras pajudino gana svarbų reikalą musų organizacijoje, tai yra, kad kelti "Sandaros" spaustuvę Chicagon. Kelti butų neblogas daiktas, jeigu neimtume atydžiau tos didžios kolionijos veikimo istorijos.

Brolis Jaras sako, kad ten yra daug tautininkų. Taip, ten yra daug tautininkų, bet nemanau, kad ten yra daug Sandariečių, jeigu imsime atydžiau jųjų aukojimą "Sandaros" reikalams.

Ten nėra tautiško laikraščio, bet jie turėjo "Lietuvą," kurią palaidojo savo bizniškais išrokavimais.

So. Bostone yra daug spaustuvių, bet nedaugiau gal but kaip ir Chicagoje, paimant privatiškas spaustuvėles atydan. O jau niekados nemanau, kad Chicagos Sandariečiai bus veiklesni už Bostono kaslink rinkimo spaudos darbų ir apgarsinimų.

Brolis Jaras pripažįsta, kad "Sandaros" skola likosi sumažinta net arti $7000.00, bet žvilgterėkime, kas ją mažino ir kokios kolionijos. Bostono kolionija su visa Naujaja Anglija, galiu sakyti, yra daug daugiaus aukų davusi, negu tas "milžinas" Chicago. O kur-gi Conn. Sandariečiai? Manau, kad nereikės ieškoti trijų gerų kolionijų, kad susilyginti su Chicaga, o tik vieno Bostono užteks.

Turiu pasakyti, kad Chicagoje yra daug tautininkų "bepartyvio" plauko dėl savo biznio, ir jeigu jų bizniui tarnauja, tai gerai, o jeigu ne, tai į lapus. Nemanau, kad Chicagos inteligentai norės "Sandaros," jeigu ji eis tuo taku, kur dabar eina, nes dabar daugumas sentautininkų nepasitenkinę, o Chicagoje jų nemažai yra, nors jų gana yra ir New Yorke. Mat jie nori ant dviejų suolų sėdėti.

Naujosios Anglijos ir Conn. Sandariečiai visados nešė "Sandarą" per visus krizio laikus, taigi tas didelis "milžinas" Chicago tegu pabunda, padaro vajų, išmoka tą paskutinę skolą, tai tada kalbėsime apie savo namą, galėsime ją perkraustyti, kur mums geriaus atrodys. Dabar, kuomet reikia padengti visokių išlaidų, nebutų protinga leisti piningai perkraustymui Chicagon, o ten perkrausčius nematau jau tokių greitų prospektų "Sandarai."

Suglauskime visi pečius, bukime PARTIJOS žmonės, išmokėkime skolas, tada tą dalyką — perkraustymą — galėsime apkalbėti. Remiame Lietuvoje partijas, bet, vyrai ir moters, Sandariečiai, neužmirškime ir savo Amerikoje. Nenusilpninkime savo jiegas kitus uoliai remdami.

Tegul pabunda Chicagos tautininkai ir visų kitų kolionijų ir lai lieka Sandariečiais, idėalistais Sandariečiais, tai nebus nei jokio sunkumo turėti 10,000 narių, bet kol ant dviejų suolų sėdėsite, nieko nebus.

Sutraukus viską kruvon, lai lieka "Sandara" Bostone. Tegul pabunda Chicagos tautininkai ir eina išvien su Sandariečiais. Sudėkime reikalingą pinigų sumą, kad padengti skolas. Organizuokime Sandariečių eiles didyn. Rengkimės į ateinantį seimą, nes opus momentas kaip čia Amerikoje, taip ir Lietuvoje. Dėkime, kiek kas galime, tegul iki seimui nelieka skolinga musų "Sandara" nei vienai ypatai.

Kas daugiaus ką mano?

Pranas Tiškinas.

DETROIT, MICH.

Kas link parkėlimo "Sandaros."

"Sandaros" 34 No. buvo išreikšta gerb. Petro P. Jaras mintis kaslink perkėlimo "Sandaros" iš Bostono į Chicagą. Na ir aš ne abejoju, kad gal tas atneštų gerą naudą. Bet tuo pačiu tarpu matau da geresnę vietą "Sandarai" — tai Detroit, Mich., kur da nėra nė vieno lietuvių laikraščio. O lietuvių yra gana didelis burys, priskaitoma iki dešimts tukstančių, ir, be abejo, į trumpą laiką bus da daugiau, nes Detroitas yra naujas miestas ir turtingas visu kuo, na ir ištikro turės atsirasti koks lietuviškas laikraštis. Ir ištikro neapsivils, nes darbo yra gana daug, o nėra kam tinkamai dirbt. Žinoma, Chicagoje yra gana daug lietuvių, bet turim atmint, kiek ten yra lietuviškų laikraščių, ir jų kiti kaip tik gali pragyvent, nes jeigu mes paskirstytum laikraščius ant žmonių, tai gausim mažą dalį. O da kada naujas nusikeltų, tai gal ir but nekokios pasekmės. Žinoma, tokį svarbų reikalą turėtų apsvarstyti organizacijos nariai, ir tik tada pradėt darbas, tik tada arbas bus pasekmingas.

Man atrodo, kad mes permažai dirbam savo organizacijos labui. Mes labai daug darbo pašvenčiam Tautos labui. Tas, žinoma, yra geras daiktas, bet aplinkybėse, kokiose mes dabar gyvename, taip negalima daryt. Jeigu mes mažai dirbsim savo organizacijai, tai už trumpo laiko pamatysim, kad mes esam silpnukai, ir maža kas su mumis skaitosi. Visiem yra darbo, kas tik nori dirbt. Dabar kaip tik ir yra laikas, kada oras atvėsta. Galima surengt daug prakalbų ir paskaitų ir kitokių pramogėlių ir per tą laiką stengtis kodaugiausia išplatinti mus sveikos literaturos. Jeigu mes visi prirašytume po vieną naują narį ir užrašytume po vieną laikraštį ir po vieną mažą knygutę parduotume, tai butų didelis žingsnis pirmyn. Tik pirmiausia mes turim supažindint visuomenę su musų organizacijos principais, tada neturės vietos pašaliniai žmonės skleisti melagingas žinias apie musų organizaciją. Mes turim atmint, kad daug žmonių, kurie niekur nepriklauso, nepriklauso tik dėlto, kad apvilti ir suklaidinti raudonos spalvos žmonių. Taigi aš da sykį sakysiu: sukruskim visi kaip vienas, o pamatysim vaisius. Tik daugiau pasišventimo, daugiau energijos.

J. Ambroze.

CHICAGO, ILL.

Aš noriu pareikšti savo mintis kaslink tilpusio straipsnio "Sandaros No. 34, kur išreikšta, kad butų reikalinga parkelti "Sandarą" į Chicagą. Labai puikus sumanymas, nes mes, Chicagiečiai, galėtume ir darbą pradėti kelius kartus daugiaus. Pakol neturime čia spaustuvės, tai mes, tautininkai ir Sandariečiai Chicagoj esame visai be jiegų. Chicagoje yra 2 dienraščiai. Jų yra nusistatymas prieš musų veikimą — tai klerikalų "Draugas" ir socialistų "Naujienos." Dar ir bolševikai turi laikraštį, o mes, tautininkai, neturime. Patys "Naujieniečiai" pripažįsta, kad Chicagoj yra tikrų tautininkų 45,000, bet visi pakrikę, nes neturime tautininkų spaudos. Kol iš Bostono ar New Yorko mes gauname laikraštį, yra jau senos žinios, jau "Naujienose" buvo sąvaitė atgalios. Kievienas sako: kam aš pirksiu "Sandarą" ar "Vienybę," ar "Dirvą," kad aš sąvaitė jau mačiau tą "Naujienose" ar "Drge." Tai aš suprantu, kad mums, Sandariečiams, reikės rupintis apie Chicagos tautininkus. Turime gerą pavyzdį: dabar juk J. Bagdžiunas 3 metai buvo tautininkas, kad buvo spauda, o dabar jau dirba su klerikalais ir jų apvaikščiojimus rengia ir prakalbas rėžia nuo širdies. Musų tautininką klerikalų vadas kun. Česaitis pasiglemžė po savo juoduoju sparnu. Turime apsisaugoti, kad daugiau tokių dalykų neatsitiktų. Neturėdami savo spaudos ant vietos, mes negalime apsisaugoti, nes "Draugas" kas dieną šmeižia musų veikėjus. O tautininkų spaudai platinti yra dirva Chicagoj.

S. K. Grišius.

PITTSBURGH, PA.

Iš Sandariečių veikimo.

Prie A. L. T. Sandaros susispietė beveik viso Pittsburgho lietuvių geriausios spėkos. Nors yra narių ir paprastų, kurie tik užsimoka duokles ir pasiganėdina tuo, bet daugelis tai gana apsitrynusių ir, geresnių nesant, tai net vadais vadinasi. Pažiurėjus į alei kokią draugiją, ar svietišką, ar bažnytinę, pamatysi, kad Sandariečiai yra komitete. Turbut nebus tos draugijos, kur nerastum narių priklausančių prie Sandaros.

Bet kaslink solidariškumo tarpe Sandariečių, tai ne kaip stovi. Man teko patėmyti kitose draugijose, kad kilus kokiom diskusijoms, tai daugiau Sandarietis su Sandariečiu diskusuojasi ir taip priešinas vienas antram, kad pastačius ant savo, kad ir priešingai savo srovei. Nors labai gerai, kad žėdnas protauja ir negyvena svetimu protu, bet tarpe Sandariečių turėtų but šiokia tokia disciplina. Todėl laikas jau but Sandariečiams susiprasti ir daugiau laikytis vienybės. Šiandie mus esant suvirš 200 narių vienos nuomonės, vienos minties ir gana geras burelis suprantančių D-jų dalykus, tai jokis priešas negalėtų mus perbalsuoti ir iš mus pasijuokti. Bet šiandie da to nėra: mes šiandie tai da beveik "kas galva, tai razums." Prie Sandaros daugelį pritraukė tai tėvynės meilė, tai organizatoriaus iškalbumas. Bet kad tikrai but Sandariečiu ir priklausyt prie politinės organizacijos, tai reikia lankytis į susirinkimus, reikia laikytis disciplinos, vienybės, dalyką negana aiškiai žinant nereikia įsišokti ir duoti proga priešui pasinaudot. Todėl Sandariečiai, daugiau laikykimės vienybės, daugiau draugiškumo, tada mus joks priešas nepergalės — nė iš kairės, nė iš dešinės, ir nebus progos pasijuokti priešams iš mus nesusipratimo.

Sandarietis.

BRIDGEPORT, CONN.

Jau galima gėrėtis Sandariečių plėtojimusi ir pasekmėmis. Šiame mieste septyneri metai atgal susitvėrė A. L. T. Sandaros kuopa tik iš mažo skaičiaus vietos gerų Tautiečių.

Tais laikais, kada čia susitvėrė Sandaros kuopelė, čia stipriai gyvavo iš dešinės Vyčių kuopa su gauja pasekėjų, klerikališkos dvasios, iš kairės Socijalistų kuopa, irgi su skaitlinga gauja rėmėjų, tai tuo laiku ta ne skaitlinga Sandaros kuopelė vargiai galėjo kvėpuoti, bet laikui bėgant ir gyvenimo aplinkybėm keičianties, jau kas dieną dauginosi Sandariečių rėmėjų skaitlius.

Ir šioj kolionijoj Sandaros kuopa išaugo iš tarpo tų dviejų partijų, todėl, kad tos dvi šalinės organizacijos arba partijos nustojo savo principų ir idealų, tai jų rėmėjų skaitlius sumažėjo. Vietos vyčiai kaž-kur pragaišo, kaip musės žiemos laiku, vietiniai socialistai irgi jau neegzistuoja, tad Sandariečiams pasiliko plati visuomenės dirva. Jau ir tie žmonės stoja į musų eiles, kurie dar neperseniai ignoravo ir įvairiais budais išmetinėjo Sandariečiams.

Taigi, šiandien tarpe vietos lietuvių visas visuomenės veikimas yra Sandariečių rankose, tik reikia imtis už tikrai partyviško ir aktyvio darbo, kas eis į naudą Sandarai kaipo Tautiškai Partijai.

Lietuvos gelbėjimui L. L. P. stotis susidedanti didžiumoj iš Sandariečių, jau sukėlė paskolos apie $13,000, ir aukų įvairiems fonams apie $500.00, nors vėliausiu laiku ir paliovė veikus dėl bedarbės, ir srovinės nesantaikos Lietuvos reikaluose.

Štai apskelbia S. V. Departamentas pripažinimą Lietuvos Respublikos, ir apie tai sužinojus vietinė L. L. P. Stotis pradėjo rupinties, kad surengus tam tikras programas, ir kad sušaukus vietos Lietuvių viešas susirinkimas.

Bet musų vietinis Liet. Parap. klebonas, nors ir pats esąs L. L. P. Stoties narys, nepasitaręs su kitais nariais nedėldienyj liepos 30 d. bažnyčioj iš sakyklos apskelbia, kad S. V. valdžia pripažino Lietuvą de jure ir visos lietuvių kolionijos rengiasi apvaikščioti padėkos pareiškimą, o pas mus tai esą nieko neveikiama, nes L. L. P. Stotis susidedanti iš laisvamanių, ir jie nieko neveikia.

Iš šalies klausant pasirodo, kad ir pats save pasivadino laisvamaniu, nes ir jis ten dalyvauja. Ir likos paskelbtas kunigo iš sakyklos viešas veikėjų susirinkimas, rugp. 4-tą d. Minėtame susirinkime likos pavesta vietinei L. L. P. Stočiai tą atlikti, ką vėliau ir atliko be jokių partyviškumų.

Apgailėtina, kad L. L. P. Stotis neėmė aktyvios agitacijos aukso-sidabro fondo veikime, nors kun. Pankus, kiek teko girdėti, agitavo privatiškai tarpe savo "avelių", su vietos paskolos stočia visai nepasitaręs, todėl ir rengiant programas Lietuvos pripažinimo dienos apvaikščiojimui rengimo komisijos nariai, žinoma kunigo šalininkai, buvo pasirįžę, kad apvaikščiojimo programe įdėti aukso-sidarbro agitaciją ir aukas rinkti, bet jie nesugebia tą pervesti, nes di-

džiuma narių nesutinka, ir paskyrė aukas Lietuvos kariuomenei Vilniaus atvadavimo reikalams.

Dabar artinasi ir vėl svarbus darbas, kuris turės buti vykinamas L. L. P. Stoties: piliečių registracija. Bet šitame dalyke, kiek tenka išgirsti, piliečių balsai veik visi priešingi tokiam pasielgimui Lietuvos valdžios.

Pervedimas tokio įstatymo, kurs užkrauna tokią mokestį, ir dar po prievarta, yra geras dabartinės Lietuvos klerikalinės valdžios pasidėkojimas Amerikos lietuviams už suteikimą tiek pagelbos finansiškai. Šiandien, kad jaučias sustiprėjus, jau nebegeruoju prašo pagelbos iš musų, bet jau po prievarta, ir bausmes tam tikras jau žada. Todėl ir Bridgeporto Lietuvos Piliečių upas pasirodo labai priešingas, ir kaip tik bus pradėta agitacija, tai vietoj plaukimo dešimtinių, paplus protestai prieš Lietuvos valdžios tokį elgimos.

Tikras Sandarietis.

SUSIRINKIMAI.

BRISTOL, CONN.

A. L. T. S. 74 kp. susirinkime, rugpiučio 20 d. nutarė imti A. L. T. Sandaros 50 Kalendorių 1923 metams ir nutarė laikyti sekantį A. L. T. S. 74 kuopos susirinkimą ketvirtą nedėldienį sekančio mėnesio svetainėje Meadow gatvės po visuomenės susirinkimo. Visi nariai malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą.

A. L. T. S. 74 kp. raštininkas
B. Velička.

WILKES BARRE, PA.

A. L. T. Sandaros 55-ta kuopa laikys mėnesinį susirinkimą rugsėjo 5 d. A. Usaičio svetainėje, 326 Hazle St., Wilkes Barre, Pa.

Draugai! malonėkite susirinkti, nes jau gal bus ir bedarbė praėjusi, Sandara pradės smarkiau darbuotis. Draugai! rupinkimės visuomeniškais reikalais; kiek mes rupinamės bendrais musų reikalais, tiek pagerėja mus kasdieninis gyvenimas.

K. Demikis.

PAREIŠKIMAS "VARPO" BENDROVĖS AKCININKAMS AMERIKOJE.

Šiuomi pareiškiu visiems "Varpo" Bendrovės akcininkams Amerikoje, kad kiekvienas, kuris tik permainote savo gyvenimo vietą, pasistengkite kogreičiausiai permainyti savo antrašus, kad galėtumėt reguliariai gauti jums siunčiamą laikraštį "Lietuvos Ukininką." Taipgi "Varpo" Bendrovės Centre nuolatos atsiranda daug kitų svarbių reikalų, kurie akcininkams butinai reikalingi žinoti, tačiau "Varpo" Bendrovės Centras, neturėdamas po ranka tikrų amerikiečių akcininkų antrašų, negali pranešti amerikiečiams tas žinias ir tokiu budu amerikiečiai akcininkai, kurie nemaino savo antrašų, nors ir persikelia į naują vietą gyventi, negauna pilnų žinių apie savo bendrovės stovį.

Mainydami antrašus, siųskite tiesiai į Centrą šiuo adresu: Laisvės Alėja 60, KAUNAS, arba pas artimiausiai gyvenančius jums komitetus, kurie greitu laiku persiųs Centran.

Taigi yra prašomi visi komitetai prisiųsti žemiau nurodytu antrašu savo teisingus antrašus, kad juos butų galima kartas nuo karto pagarsinti laikraščiuose, kad akcininkai, turėdami kokį nors reikalą, žinotų kur kreiptis, nes dabartiniu laiku pas žemiau pasirašiusį yra jau pasenę komitetų antrašai ir tokiu budu negalima jų paskelbti.

Su gilia pagarba

M. L. Vasiliauskas,
"Varpo" B-vės Įgal. Am.
307 W. 30-th St., New York, N.Y

T. M. D. Reikalai.

Visus raštus, korespondencijas ir straipsnius TMD. reikalais reikia sųsti redaktoriaus V. Širvydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

CENTRO SEKRETORIAUS PRANEŠIMAS.

TMD. kuopoms ir nariams.

Šiomis dienomis jau gauta iš spaustuvės "Psichologijos Vadovėlis." Ir jau yra išsiuntinėjama kuopoms ir pavieniams nariams. Kuopų valdybos gavę knygas malonėkite kogreičiau sušaukti specialius susirinkimus ir knygas išdalinti. Šis leidinys priklauso visiems nariams, kurie tik yra užsimokėję už 1921 metus. Bet kurie nėra mokėję, tai tie neturi tiesos gauti. Kuopų sekretoriai turi tai tėmyti. Dalinant knygas butinai reikia išrinkti iš narių mokesčius už 1922 metus ir taipgi darbuotis kodaugiausia, kad gauti naujų narių. Naujieji nariai prisirašiusieji šiais metais gaus dabartinį leidinį — "Psichologiją," taipgi gaus dovanų ir pernai išleistus veikalus, butent: "Lenkų Sąmokslas Lietuvoje" ir "Kitas Karas." Taigi, naujieji prisirašiusieji nariai gaus šiais metais vertės knygų už keliolika dolerių. Kuopų valdybos reikalaukite iš Centro Draugijos Įstatų ir visų informacijų. Taipgi yra svarbu kuopoms platinti tarp narių ir šiaip visų lietuvių senesnius TMD. raštus. Jie visi yra moksliški ir labai naudingi. Turime dar šių knygų ant rankų:

Keistutis, tragedija V aktuose, kaina 30c.

Vanduo ant žemės, po žeme ir viršuje žemės, kaina 10c.

Baudžiava Lietuvoje, 10c.

Geologija, 25c.

P. Vaičaičio Eilės, 60c.

Kaip žmogus gyveno ant žemės 10c.

Chemija, 25c.

Žemės Istorija, 10c.

Kaimiečių Kovos su ponais 10c.

Socielizmas ir Darbininkų klausimas, 10c.

Živilė Duktė Karijoto —Tragedija V aktuose, 20c.

Revoliucija 10c.

Vinco Kudirkos Raštai, šeši tomai (atskirai neparsiduoda), visi šeši tomai tik už $6.00.

Paskaitos iš Biologijos ir Bakteriologijos, popieros virš. 50c.

Ta pati su audeklo tvirtais apdarais, spalvuotais 75c.

Jono Jonylos (kun. J. žiliaus) veikalai, trys tomai, gražiuose audeklo spalvuotuose apdaruose $1.50.

A. Strazdo raštai su autoriaus paveikslu ir biografija, 25c.

Širdis, 362 pusl. iš italų kalbos su gražiais popieros viršeliais $1.00.

Ta pati su tvirtais audeklo apdarais, spalvuotais $1.50.

Dvasios Gyvenimo Mekanika su paveikslais ir popieros viršeliais, 148 pusl. 35c.

Ta pati gražiuose apdaruose 60c.

Teknikos Stebuklai, su daugybe paveikslų, 142 pusl., popieros gražiais apdarais 25c.

Ta pati gražiuose audeklo apdaruose, 50c.

10 Metų Tautinė Kultura Lietuvoje, popieros viršeliais 25c.

Ta pati gražiuose audeklo apdaruose 50c.

Kulturos Istorija, trys dideli tomai su daugybe paveikslų tvirtais popieros viršeliais $2.00.

Ta pati su tvirtais audeklo apdarais $3.50.

Lietuvos Istorija, su popieros tvirtais apdarais 50c.

Ta pati gražiuose apdaruose 75c.

Lenkų Sąmokslas Lietuvoje, su Lietuvos žemlapiu ir paveikslais, 60c.

Kitas Karas, atsišaukimas į žmonių protą, 142 pusl., 75c.

Šių knygų TMD. knygyne dar yra apščiai ir jas TMD. nariai, kuopos, knygynai ir visi perkupčiai (krautuvės) turėtų kosmarkiausia platinti. Jos labai lengvai parsiduoda, nes pagal savo didumą ir naudingumą jos reikalingos rastis kiekvienoje lietuvių šeimynoje, pas kiekvieną vaikiną ar merginą. Visiems TMD. nariams, kuopoms, perkupčiams ir knygynams TMD. savo knygas parduoda už pusę kainos, vadinas duoda uždarbio 50 nuošimtį. O jeigu knygų pardavėjai, perkupčiai ar šiaip kitos įstaigos užsiimančios knygų pardavimu imtų nemažiau kaip už $100.00, tai gautų net nuo 60 nuoš. iki 75 nuoš. Jau vėsesnės dienos artinasi ir butų geistina, kad kiekviena TMD. kuopa, ar įstaigos parduodančios knygas jau užsisakytų TMD. išleistų knygų.

Po atsibuvusiam TMD. 10-tam Seimui naujoji TMD. Centro Valdyba imasi didelių darbų. Tariasi jau su rašytojais ir autoriais ir jau netrukus paskelbs programą tolimesnių TMD. leidinių. Taigi, TMD. nariai turite visi išsijuosę dirbti, kad TMD. kasą pripildžius, kad C. V. galėtų tuos savo užbrėžtus darbus dirbti. Amerikoje tarp lietuvių dabar mažai kas teleidžia naujų veikalų, o knygų lietuviams reikia, taigi pagelbėkite savo darbais prisidėti prie knygų leidimo ir jų platinimo. Kuopos darykite susirinkimus, svarstykite TMD. reikalus. Protokolas pereito Seimo jau organe buvo, dabar eina tik C. V. narių raportai. Iš Seimo protokolo ir raportų matote kas buvo dirbama TMD. ir kas bus dirbama ateinančiais metais. Tėmykite visi nariai TMD. organą "Sandarą" ir jos skyrių pripildykite žiniomis ir šiaip įvairiais straipsniais TMD. reikaluose. Dirbdami visi kartu gausime sekmingų vaisių ir kodaugiausia naujų knygų.

TMD. C. Raštininkas reikalauja Jusų visų darbo. Kaip Jus, nariai, dirbsite, tai ir raštinė turės daugiau darbo ir smagu jai bus, kad mes TMD. nariams galėsime šiais metais suteikti dar kokius du nauju veikalu. Rankraščių Literaturos Komitetas jau turi ant rankų, tik reikia daugiau TMD. Centrui kapitalo. Ir dabar, dalindami nariams "Psichologiją" butinai reikalaujame, kad kiekvienas narys užsimokėtų už 1922 metus ir kad kiekvienoje kuopoje butų keletas naujų narių.

Mokestis TMD. palikta po senovei, tai yra: vienas dolaris metams. Naujieji nariai dar moka įsirašymo 50 centų. Į Centrą reikia nuo naujųjų narių prisiųsti $1.25, o 25 centai lieka kuopoje dėl jos reikalų ir išlaidų (apmokėti už knygų persiuntimą, etc.). Siunčiant pinigus į Centrą reikia Money Orderį arba čekį parašyti Draugijos iždininko vardu, butent **A. B. Strimaitis, New York, N. Y.** ir su narių mokesčiais, arba už knygas ir apskritai visi pinigai, kurie tik eina į TMD. kasą reikia sykiu su čekiu arba Money Orderiu pasiųsti TMD. raštininkui šiuo adresu: **J. Sekys, 101 Oak St., Lawrence, Mass.** Iš čia jau gausite liudymus, kvitus ir visus kitus reikalingus dalykus.

Užbaigdamas šį straipsniuką dar sykį kviečiu visus TMD. narius, ir taipgi tuos, kurie dar nėra nariais, prie darbo. Dirbkime visi, stiprinkime kuopas, organizuokime naujas ir musų literaturą, apšvietą platinkime — didinkime.

J. Sekys,
TMD. Sekretorius,
101 Oak St., Lawrence, Mass.

"Lietuvos Ukininko" KAENDORIUS Kaina 25c.
GALIMA GAUTI SANDAROS ADMINISTRACIJOJE.

Užkietėjimas, diegimas, mėšlungis ir kiti vidurių suirimai niekuomet nekankina šitos laimingos šeimynos.

BAMBINO
Vaisbaženklis Reg. S. V. Pat. Biuro

greitai suteikia pagalbą ir tuojaus kudikį ir motiną pralinksmina ir užganėdina.

Bambino galima gauti visose aptiekose už 35c. arba už 40c. pasiunčiam per Parcel Post tiesiai iš labaratorijos.

Kudikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiau!

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

DAINOS

Išėjo iš spaudos 70 dainų. Kaina vienos knygos 1 dol. 50 centų. Šioji dainų knyga talpina dainas, daugumoje, keturių maišytų balsų, chorams ar kvartetams. Tame skaičiuje yra apie 30 dainų, kurios geriausiai pritiks jaunuomenei—mokykloms. Dalis dainų sutaisyta vien vyrų balsams ar vien moterų. Aiškumo dėlei, knygos pradžioje, įtalpoje paaiškinta kurios dainos, kuriems balsams pritaikyntos. Atiduodama chorams papiginta kaina, jeigu choras ima nemažiau 20 knygų vienu kartu. Už 20 knygų — 25 dol. ....

M. PETRAUSKAS, 769 Broadway, So. Boston, Mass.

SKAITYKITE "DIRVĄ"

"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IŠ DIDŽIŲJŲ (8 PUSL.) SAVAITINIŲ LAIKRAŠČIŲ!!!

Suv. Valstijose metams	$2.00
Pusei metų	$1,00
Kanadoje metams	$2.50
Pusei metų	$1.25
Lietuvoje ir kitur metams	$3.00
Pusei metų	$1.50

Reikalaukit kopijos pažiurėjimui — siunčiama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogų.

"DIRVA"
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT.
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PASALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $400,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai. ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.

Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į savaitę.

Dėl platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJIENOS

"NAUJIENOS" yra didžiausias lietuvių dienraštis pasaulyje, ne tik iš dydžio, bet labiausia iš turinio. "Naujienos" nėra vieno žmogaus padaru, bet tikras visuomeninis organas, kuriame atspindi nuomonės, sauprotavimai, geismai, patarimai, išmintis visų žymiausiųjų lietuvių veikėjų, darbuotojų, politikų, poetų, mokytojų, mokslininkų ir biznierių. Skaityti "Naujienas," tai reiškia turėti prieš save atspindį visko, kas yra geriausia lietuvių tarpe.

Lietuvos žmonės irgi myli skaityti "Naujienas." Užprenumeruokite jiems.

"Naujienos" kainuoja metams Amerikoje $7.00, Lietuvoje $8.00.

Jei dar kas nėra matęs "Naujienų" prisiųskit reikalavimą, mes pasiųsime 2 kopijas DYKAI.

NAUJIENOS

Del savo naudos ir garbės skaitykit "Naujienas."
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

"Gydytojas"

Mėnesinis žmonių sveikatos žurnalas. Mokina kaip apsisaugoti nuo visokių ligų. Prenumerata Metams $1.00.

"GYDYTOJAS"
3310 S. Halsted St., CHICAGO.

EKSKURSIJA KAS SUBATĄ

Į Kauną $107.60; Liepojun $107 ir $5.00 war tax

Iš Kauno ir Liepojaus į New Yorką $106 ir $8.00 head tax.

PINIGŲ SIUNTIMAS LIETUVON.

Amerikos Doleriais ir Auksinais žemjausiu dienos kursu. Pinigus Lietuvoj gauna arčiausiame pašte laike 25-30 dienų.

P. MIKOLAINIS
53 Hudson Ave, Brooklyn, N.Y.

Skausmus ir gėlimus nutildo

PAIN-EXPELLER
Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.

DRAUGAS REIKALE

Tel. S. B. 2488
DR. J.C. LANDŽIUS - SEYMOUR
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
506 Broadway, S. Boston.
Valandos: 9-11, 2-4, 7-9.

PR. ŽIVATAS.

Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt.
OFISO ADRESAS:
1836 N. Main St.,
Scranton, Pa.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kamoas G[illegible]
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 10 A. M.
" 3 " 5 P. M.
" 7 " 8 P. M.
Nedeliomis " 10 " 3 P. M.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specijalistas
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass. viršui "Iver Johnson" kautuvė
Patyręs dentistas, prieinamos kainos. Atdara subatom po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3316

Vietos žinios.

IŠ A. L. T. SANDAROS SUSIRINKIMO.

Susirinkimas buvo gyvas, susirinko daug narių — mat buvo nominacija Centro Valdybos. Kadangi musų kuopa arčiau Centro, tai jai geriau dalykai yra žinomi ir ji mato, kas dirbo musų organizacijos labui. Vienbalsiai nominavo dabartinį musų pirm. gerb. V. K. Račkauską, į vice-pirm. V. M. Čekanauską, sekr. K. J. Paulauską, į kasierius Antaną Ivaškevičių. Nutarta atėjus rudeniui atidaryti mokyklą, rengti paskaitas, teatrus. Išrinko tiems darbams komisijas iš darbščių narių, ir buvo išduotas raportas iš buvusios Bostono Lietuvių Parodos. Nariai buvo dėkingi komisijai už puikų pasidarbavimą ir surengimą tokios puikios parodos.

Garbė Sandariečiams, kad kur įeina į vieną darbą, ten dirba išsijuosę, ir nuo Sandariečių darbštumo ir visų narių rėmimo viskas išėjo puikiai.

Buvo išduoti raportai iš buvusių piknikų. Pasirodė, kad nors ir lijo, bet visi piknikai davė pelno. Garbė musų darbuotojams, kurie visą vasarą dirbo išsijuosę: piliečiui V. Jankauskui, A. Jugai, S. Naudziunui, P. Lukui, J. Adomaičiui ir visai eilei kitų.

Tad, gerbiamieji So. Bostono piliečiai, matot visur vietos Sandariečių darbštumą ir jų gerus norus. Butų laikas prisidėti prie Sandaros, tos vienintėlės darbo žmonių organizacijos ir parankiausios užeigos, nes vietos kuopa turi savo kambarį. Plėtojas musų darbas ir auga nariais, tai tuliems komunistų peštukams netinka. Nesurasdami nieko kito, bando pavartoti kumščią. Vienas komunistukas 4 pėdų kirto Sandariečiui kriaučių susirinkime ir rugpiučio 19 d. turėjo užsimokėti bausmę teisme. Su kumščia, vyrai, nebandykit kliudyti Sandariečių, nes pritruksite pinigų bausmėms mokėti. Laikas butų apsivalyti nuo Lietuvos išgamų.

Kuopos Korespondentas.

ŽODIS Į SANDARIEČIUS.

Mes, A. L. T. Sandaros N. A. apskričio valdyba, turėjome posėdį, ir nutarėme šaukti A. L. T. Sandaros N. A. Apskričio suvažiavimą, spalio 15 d. 1922 m., 7 kuopos kambarin, 327 E. St., So. Boston, Mass.

Taigi, gerbiamieji kuopų viršininkai, atkreipkite daug atydos į šį svarbų reikalą, sušaukite skaitlingus savo kuopų susirinkimus, išrinkite atstovus į minėtą suvažiavimą. Taipgi prirengkite ko daugiausia įnešimų į suvažiavimą, tegu suvažiavimas užtvirtįs gerus sumanymus ir priduos seimui.

Kadangi, organe "Sandaroj" num. 34 buvo pakeltas klausimas kaslink iškėlimo organo "Sandaras" iš Bostono į Chicagą, tai aš ir norėčiau primint N. A. Sandariečiams, kad tą klausimą išdiskusuotumet savuose susirinkimuose ir darytumet įnešimą į Apskričio suvažiavimą.

Gerbiamas P. P. Jaras, matydamas, kad "Sandara" neišeina iš skolų, pakėlė klausimą perkėlimo organo į Chicagą, nurodydamas "Sandaros" praeities veikimą, parašydamas, kad, A. L. T. Sandaros seime, buvusiame Philadelphia, Pa., sausio 1 d., 1915 seimas surado, kad organizacijai yra reikalinga laikraštinė pagelba ir seimas nutarė įsigyti laikraštį, o kasoj turėjo tik 70 dol. Na ir nupirko laikraštį su visomis mašinomis vertės, 9,000 dol., ant skolos, kad da ir dabar yra skolos apie 2,000 dol.

Taigi aiškiai, kaip dieną, pasirodo, kad "Sanarai" nėra geresnės kolionijos, kaip Bostonas: "Sandara" pirkdama organą įsigyjo skolos 9,000 dol. 1915 metais, vos prabėgo septyni metai ir kas met apmokėjo skolų po 1,000 dol., tai yra 7,000 dol. Na ir jeigu organas pabus Bostone da dvejus metus, tai skolos ir pasibaigs, nes pati skaitlinė parodo, kad į metus apmokėta po tukstantį.

P. Jaras sako: jeigu mes nukeltume organą į Chicagą, tai "Sandara" pakiltų link 10,000. Tas butų labai linksma matyt— bet kodėl dabartės Chicagoje nėra daugiaus skaitytojų, negu Baltimorėje?

Kuomet prisiėjo perkelti spaustuvę tik skersai gatvę, tai kainavo 600.00 dol. Tai kiek kainuotų knygos ir mašinos nukelti į Chicagą? Pagalvokite visi.

A.L.T.S. N. Angl. Pirmininkas
V. P. JANKAUSKAS.

SUSIRINKIMAS.

Sandaros 7 kp. susirinkimas bus rugsėjo 13 d. Visi nariai pribukite.

BALIUS PAVYKO.

Rugsėjo 4 d. vietinė S. L. Šv. Kazimiero Dr. surengė savo 33-čią metinį balių. Balius puikiai pavyko ir svečių dalyvavo apie 700. Tas parodo, kad minėta draugija lošia labai svarbią rolę vietos lietuvių tarpe. **Rep.**

PASKUTINĖ PROGA.

Gerb. kompozitorius Mikas Petrauskas ateinantį pavasarį išvažiuoja į Lietuvą ten apsigyventi ir įsteigti Muzikos Konservatoriją, taigi tiems Bostono ir apielinkės lietuviams, kurie nori nuodugniaus pažinti muziką, šis ruduo ir žiema yra paskutiniais, kada nuo gerb. M. Petrausko galima pasimokinti. Lekcijos prasidės rugsėjo 9 d. ir tęsis iki Kalėdų. Sausio mėnesyje mus gerbiamas kompozitorius pervažiuos per žymesneses Amerikos lietuvių kolionijas su koncertais — bus tai atsisveikinimo su amerikiečiais koncertai. Nuo vasario pradžios iki gegužės vėl bus lekcijos. Gegužės pradžioje bus pastatyta opera "Velnias Išradėjas" — tai bus paskutinė opera, paties gerb. M. Petrausko čion Amerikoje vedama. Ateinančiąją vasarą gerb. Petrauskas bus jau Lietuvoje, kur pradės savo nenuilstantį darbą specialiais mokytojams parengtais kursais.

Taigi, kas norite daugiau dasimokinti pas gerb. Petrauską, atsiminkite, kad šis sezonas yra paskutinis.

PASTABA.

Pereitame "Sandaros" num. buvo garsintas Piliečių Sąjungos šaukiamas susirinkimas, po kuriuo parašai buvo **Palaima ir Žibikas**, kur turėjo buti J. Palaima, pirm.

CABLEGRAMA IŠ KAUNO

Šiandien prisiuntė Kablegramą iš Kauno skyriaus vedėjas K. N. Norkus sekančio turinio:

Julijana Mosičia iš Mažonių kaimo, Traškunų valsč., pas Praną Apsiegą, 22 Laurel Street, Auburn, Maine.

Aleksandra Krilis iš Latvijos, pas John Davidonis, 50 Tremont Street, Norwood, Mass.

Magdelena Valatkienė su dukterimis Anele ir Augenia iš Zavados kaimo, Punsko valsč., pas vyrą Pil. Valatką, 625 —8-th St. South Boston, Mass.

Anastazija Darulytė iš Liepojaus Latvijos, pas M. K. Virbalą, 266 —4-th St., So. Boston, Mass.

Visos minėtos ypatos apie 15 d. rugsėjo pribus į New Yorką. Taipgi pranešame Amerikiečiams, kurie norite atvežti savo gimines iš Lietuvos, nevilkinant kreipkitės su klausimais į Bostono

BALTIC STATES FINANCE CORPORATION.
357 Broadway,
So. Boston, Mass.
Telephone S. B. 1061.

DARBININKŲ PARODA.

Rugsėjo 4 d., nežiurint, kad ir labai lijo, vienok Bostone įvyko darbininkų paroda, taip vadinama "LABOR PARADE." Parodoje dalyvavo kaip vyrai, taip ir moterys skaičiuje apie 3,500, nešdami visokias darbininkų organizacijų iškabas, dainuodami dainas, ir benams griežiant. Maršavimas tęsėsi apie 1 ir pusę valandos. Vyrams vadovavo Cheaf Maršalas P. Harry Jennings, o moterims bei merginoms vadovavo burys merginų reprezentuodamas didesneses unijas.

NEUTRALĖ ZONA.

Iki šiol "Keleivis" ir "Kuryer Codzienny" turėjo abelną ofisą, ir aiškių sienų čion nebuvo. Pereitą sąvaitę atitverta vienas —lenkų—štabas, nuo kito—"Keleivinių" lietuvių — štabo, pryšakyje yra padarytas net karidorius. Dabar pas "Keleivį" viskas yra tvarkoje: yra neutralė zona, yra net ir "karidorius."

"KAMINKRETIS" IR "Čigonai."

Rugsėjo 30 d. So. Bostono lietuviams bus proga pamatyti naują muzikalį veikalą "Čigonai." Čigonus suloš "Aušrelės" choras iš Worcester, Mass. Prie šio naujo puikaus veikalo Bostono Gabijiečiai dar pridės "Kaminakrėtis ir Malunininkas," tad bus vienas iš didžiausių muzikalių vakarų, koki kada nors yra buvę So. Bostone Lietuvių Salėje.

Prisirengimui prie "Kaminakrėčio" gabijiečiai pradės repeticijas pėtnyčios vakare, rugsėjo 8 d. Visi dainininkės ir dainininkai, malonėste susirinkti į repeticijas, kad tinkamai prisirengus. Gi tikietus tam vakarui, kurie manote dalyvauti, pasistengkite užsisakyti iš anksto, beabejo, kad Lietuvių Salė bus kupina ir vietų pritruks. Tad da kartą kviečiame visus gabijiečius į repeticijas.

Spaudos komisija:
K. J. Paulauskas,
Stasys Mockus.

Visa Religija susitraukia į vieną žodį "žmoniškumas." — **Pierre Leroux.**

Aš niekad neįsileidau jokio autoriteto principo religijoje.— **Lessing.**

Reformacija yra ligoninė, kur naujoji filosofija eikvoja savas pajiegas atgaivinėdama seną tikybą. Panaikinimas yra vienatinis vaistas.

—Van Burren Denslow.

KONSERVATORIJA.

Lietuvių Muzikos Konservatorija pradėjo muzikos mokslo semestrą iš 9 d. rugsėjo. Niekuomet nevėlu but Garcia, Masini ar Galli-Curci, jeigu pradėdi mokslą rimtai ir patvariai. Ateik ir pasirink tinkamą sau laiką ir mokykis.

Darbo žmogui yra gyvu reikalu mokyties dailės, nes šių dienų darbas labai vienodas ir jis užsmaugia žmogaus mintį, atbukina ją; tad menas paveiks daugiau į dirksnius ir intellektas netik atgaus savo pajiegas, bet dar stiprės.

Už 10 pirmųjų lekcijų dainavimo ar harmonijos — 15 dol.

Už 10 pirmųjų lekcijų piano, smuikos ar kito instrumento 13 dol.

Adresas: 769 Broadway,
South Boston, Mass.
Mikas Petrauskas, direktorius

Lietuvos Įstatymai

Ką tik gavome iš Kauno Lietuvos Įstatymus. Didelė knyga 6x9 tvirtais apdarais 1032 puslapių Kaina tik $3.00. Norinti isigyti šią knygą pasiskubinkite, nes jų nedaug gavome ir greitai išsiparduos.

SANDARA
327 E St., So. Boston 27, Mass.

Naujena! Naujena!

..Geriausio progresyvinio dienraščio "LIETUVOS ŽINIOS" (Kaunas, Laisvės alėja 60) kaina sumažinta per pusę. Dabar "Lietuvos Žinios" kaštuos išsirašyti į Ameriką tiktai 4 (keturi) doleriai metams. Stengkimės, kad "Lietuvos Žinios" visur butų matomos. Ypač Sandaros ir kitokios kuopos, kliubai ir draugystės raginamos išsirašyti.

John F. Concannon Co.

P. RAMANSKIS IR V. TRAKIMAVIČIUS.
(Saviniukai.)
Geriausio visokios rušies toniko išdirbėjai. Musų tonikas yra geriausias visoje apielinkėje. Tad reikalaukit jo.
92 A St., Kampas Third St., So. Moston, Mass.
Tel. So. Boston 2037-W.

VISŲ ATYDAI!

LIETUVIAI KRIAUČIAI
J. MAT and M. J. NICK
(J. Matulaitis ir M. J. Nesiackas)
247 D St. So. Boston, Mass

Šiuomi pranešame vietos ir apylinkės lietuviams, kad užlaikome kriaučių dirbtuvę, kurioje siuvame visokius naujausios mados drabužius, sulyg kiekvieno pareikalavimo.

Taipgi taisome, išvalome, prosiname ir nukvarbuojame iš senų padarome taip kaip naujus. Darbą atliekame greitai ir gerai. Kviečiame visus atsilankyti, o busite užganėdinti.

M. J. NESIACKAS.

"LIETUVOS UKININKO" KALENDORIUS.

Galima gauti "Sandaros" Administracijoje. Telpa daug svarbių raštų. Patartina kiekvienam įsigyti. Kaina tik 25c. Pasiskubinkite kol dar neišsibaigė.

"Sandara"
327 E Street,
South Boston, Mass.

Ofise Tel. S. B. 441
Residence W. Newton 1016-R.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: **civiliškas ir kriminališkas;** padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

Puiki Lietuviška
UŽEIGA
pas
ANTANĄ TAMULEVIČIŲ
300 Broadway, S. Boston Mass.

Ligoniai Kurie Sergate

Reumatu, Dusuliu (Ashma). Nervų liga, širdies liga, nuomariu, veneriškomis ligomis ir tt. Visų ligų neminiu, bet bile ligą turi, ar kas tavo šeimynoje turi, nuo didžiausios ligos iki mažiausiai; galite duoti antrašą, o gausite rodas ir receptus dykai. Įdėk už du centu stampą ir gerą antrašą. Dabar geras laikas, vasara ir tiktai šitam laike jus patys save namie pagydysite. Bandykite naminio gydymo —patys sau. Čia turite progą su gvarantavimu, bile tik jus tą darysite — pasveiksite. Rašykite pas:
ALEX R. SALVIS
P. O. BOX 96 Dalas, Pa.

LIETUVIŲ GARAGE

Parduodame visokius automobilius, dalis ir reikmenis (supples). Išrandavojame automobilius dėl pasivažinėjimo; ir užlaikome ekspertą mekaniką dėl sutaisymo mašinas.

PETRAS JAKIMAVIČIUS.
541 East Broadway,
South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 51370.

Kerdiejų Spaustuvė.
(KERDIEJUS PRESS)
598 Broadway, (2-ros Lubos)
SOUTH BOSTON, MASS.

Jei jums reikia gerų spausdinių, kaip Lietuvių, taip Anglų arba ir dar kitomis kalbomis, tai kreipkitės pas **Kerdiejus**, jie gerai padaro spaudos darbus—be klaidų. Apart paprastos spaudos, **Kerdiejai** užsiima gaminimu ir tokių dalykų kaip šėrai, Paliudijimai ir kitoki produktai, atliekami taip vadinamais Ingraviravimo, Spalvavimo, Imbosinimo bei Litografijos procesais.

Vieta:
Kampas Broadway ir I Street.

AKIŲ SPECIALISTAS.

Silpnos akys sudaro didžiausią žmogui nelaimė. Ir kiek gyvenime beliktu vertės, jeigu akyse šviesa užgestų. Štai faktas: "Septyni žmonės iš dešimties turi dėvėti akinius." Ar jus tikrai žinote, kad jusų akys geros?

Jei akių silpnumas ar galvos skaudėjimas apsireiškia, kreipkitės į patyrusį akių specialistą

J. L. PAŠAKARNIS, O.D.
377a Broadway, cor. E St.,
So. Boston, Mass.
OFISO VALANDOS: 9 ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis pagal sutartį.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Žinomas senas biznierius
ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

KNYGŲ KATALOGAS.

"Sandaros knygyne dabar gaunamos šios knygos:

"Lietuvos Kariuomenė"

Parašė Karininkas Ladislovas Natkevičius, artilerijos vyresnysis Leitetenantas.

Telpa pilnas aprašymas tverimosi Lietuvos kariuomenės, Lietuvos kariuomenės forma, virš 60 gražių, įvairių fotografijų, porą žemlapių ir keletas kariškių dainų su gaidomis.

Šita pirma tos rušies knyga lietuvių kalboje, turi rastis kožno jaunuolio skaitoma ir gerbiama. Kaina popieros viršais — $2.00. Ta pati gražiais audimo viršais $3.00.

čių — 1919 metų. Kaina .... $1.50.

10. Kregždelė. Žodžiai V. Kapso. Duetas Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ....30c.
11. Vestuvės. — "Papuskie Vėjali". Jaunosios Aria, Sopranui arba Mezo - Sopranui. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ..... 35c.
12. Mažas Muzikos Žodynėlis. Tankiausiai vartojamų žodžių paaiškinimai Anglų ir Lietuvių kalbose. 32 pūsl. Kaina .....25c.
13. Aušrinės Keliais. Čia telpa gražių eilių ir šiaip pasiskaitymų. Verta peskaityti kožnam mylinčiam klasiškus r a š t u s . Pusl. 79 ..... 50c.
14. Anderso Pasakos. Čia telpa 11 gražių pasakaičiu su paveiklėliais papuoštų. Lietuvių kalbon išguldė P. Nerys. Pusl. 82 .....25c.
16. Ankso Veršis. Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenos mylėtojas. Pusl. 35 .....15c.
17. A. L. T. Sandaros Principai ir Programas. Parašė Albinas Rimka. Pusl. 32 ..... 10c.
18. Eilės - Dainos. Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės del deklamavimo. Pusl. 32 .....20c.
19. Gyvenimo Verpete. Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kadagutis. Pusl. 77 ..... 45c.
20. Girnikas - Pašakarnis, pasakojimas ir "Begėdis Jonas", vaizdelis. Parašė Karolis Vairas. Pusl. 42 25c.
21. Francijos Revoliucija. Parašė M. Avietėnaitė. Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveiklėliais. Pusl. 75 .....40c.
22. Kaip gyvena: Latviai, Anglai, Suomai. Parašė M. Šalčius. Pusl. 65 .... 20c.
23. Kas iš kur pareina. Trumpi pasakojimai apie kasdieninius žmonių vartojamus d a i k t u s . Pusl. 62 ..... 20c.
24. Daktaras Kišeniuje. Aiškus pamokinimai kaip užlaikyti sveikatą ir kaip nuo ligų apsiginti. Sutaisė M. Paltanavičia. Kietuis audimo viršeliais. Pusl. 167.....75c.
25. Ką daryti, kad sveiki butume ir ilgai gyventume. Pusl. 32 .. 10c.
26. Kaip Japonai gyvena dabar. Parašė Dėdė. Pusl. 48 .....10c.
27. Liudvikas Pasteris. Žmonijos geradarys ir Jurgis Stefesonas. Geležinkeliai. Parašė M. Šalčius. Su paveikslėliais. Pusl. 48 ..... 20c.
28. Lietuvių - Latvių Respublika ir šiaurės tautų sąjunga. Rinkinys straipsnių ir paskaitų parašytų Dr. Jono Šliupo. Išleista Stockholme 1918 m. Pusl. 162 Kaina $1.00
29. Lietuvos Laisvė. Trumpa peržvalga Lietuvių tautos politikos. Parašė daktaras Jonas Šliupas. Pusl. 47 ..... 10c.
rašė Žmona. Pusl. 80 .....30c.
34. Jaunuomenės švietimas kitur ir pas mus. Pusl. 28. ....10c.
35 Naujas Budas Išmokti Rašyti. Sutaisė P. Mikolainis. Pusl. 30..10c.
36. Pasnikai Lietuvoje. Parašė K. Stiklius. Kaina ..... 05c.
38. Pažvelgus Atgal. Socialogiškas Romanas Edwardo Bellamy. Vertė Pranas Siulelis. Rašėjas įsivaizdina kas bus 2000 m. sukakus, kaip viskas kitaip - automatiškai veiks ir tt. Pusl. 356. Kai-
40. Pražuvo. Vaizdelis iš gyvenimo. Parašė Karolis Vairas. Kaina..10c.
41. Rojus ir Pažanga. Senovės pasakojimai apie rojaus amžius ir rojaus šalis. Vertė V. K. R. Pusl. 112 .... 35c.
42. Šienapjutė. Vieno akto operos Libretto. Žodžiai K. Jasiukaičio, muzika Miko Petrausko. Pusl. 24 .... 10c.
43. Trachoma arba sergėkitė akis. Prie šviesos ir kiti naudingi strai-
33. Mulkinė ir Mulkytojai, Dviejų veiksmų komedija iš Amerikos Lietuvių gyvenimo. Parašė Knyburys. Pusl. 35 ..... 10c.
44. Visas Svietas. Žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai, statistiškos žinios. Sutaisė P. Mikolai-
45. Žodynėlis, Angliškai - Lietuviškas, Sutaisė kun. P. Saurusaitis. Pusl. 199 ..... 35c.

Užsisakant knygas, kartu reikia ir pinigus prisiųsti sekančiu adresu:

"SANDARA", Book Dept.,
327 E St., Boston 27, Mass.